

School of Business
Economics and Law
GÖTEBORG UNIVERSITY

Handelshögskolans Civilekonomprogram
Bachelor Thesis, ICU2006:29

Efterlevnaden av IFRS 3:s upplysningskrav.

– Underlättar de väsentliga utökade
upplysningskraven börsanalytikers beslut?

Kandidatuppsats / Bachelor Thesis

Anna Jacobson, 84

Andreas Leksjö, 82

Handledare:

Anna Karin Pettersson

Företagsekonomi/ Redovisning

VT2006

Förord

Vi vill först och främst rikta ett stort tack till vår handledare Anna Karin Pettersson som under hela uppsatsens gång varit tillgänglig för oss. Med goda förslag, idéer och frågor har hon stöttat oss i vårt uppsatsskrivande.

Vi vill också tacka Pernilla Rehnberg för inspirerande telefonsamtal och många goda uppslag till uppsatsämne.

De andra medlemmarna av opponentgruppen vill vi också passa på att tacka. Deras synpunkter och kommentarer har bidragit starkt till att höja kvaliteten på denna uppsats.

Slutligen vill vi även tacka de respondenter som tagit sin tid i anspråk för att besvara de frågor som varit ovärderliga för skapandet av denna uppsats.

Göteborg, juni 2006

Anna Jacobson

Andreas Leksjö

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Extern redovisning och Företagsanalys, Kandidatuppsats, VT 2006.

Författare: Anna Jacobson och Andreas Leksjö.

Handledare: Anna Karin Pettersson.

Titel: Efterlevnaden av IFRS 3:s upplysningskrav. - Underlättar de väsentliga utökade upplysningskraven börsanalytikers beslut?

Bakgrund och problem: Den internationella marknaden för aktier och derivat har ökat kraftigt. Detta har tydliggjort behovet av en harmonisering av redovisning länder emellan. Mot denna bakgrund skrevs IFRS 3, angående rörelseförvärv. Noterade koncerner måste från och med år 2005 följa IFRS. Dessa företags årsredovisningar har därmed genomgått stora förändringar i jämförelse med tidigare år. Upplysningskraven har ökat väsentligt, vilket har givit upphov till stora debatter. Frågan är om de nya kraven på upplysningar tillgodoses. IASB anser att intressenterna behöver alla de upplysningar som IFRS 3 kräver, men behöver börsanalytiker ens de väsentliga utökade upplysningarna?

Syfte: Att kartlägga och diskutera hur väl koncerner, noterade på Stockholmsbörsens A-lista, som under år 2005 gjort rörelseförvärv, ger upplysningar som överensstämmer med de krav som IFRS 3 ställer på upplysningar i samband med rörelseförvärv. Sedan är syftet att ur ett intressentperspektiv få en allmän bild av hur de väsentliga förändringarna mellan de nya och gamla upplysningskraven, underlättar för de beslut som börsanalytiker tar i sitt arbete.

Metod: En kvantitativ studie har genomförts på årsredovisningarna tillhörande de på Stockholmsbörsens A-lista noterade företagen för att undersöka om de har tillgodosett IFRS 3:s krav på upplysningar vid rörelseförvärv. 6 stycken börsanalytiker har sedan intervjuats för att få en allmän bild av hur de väsentliga förändringarna mellan de nya och de gamla upplysningskraven underlättat de beslut som de tar i sitt arbete.

Slutsatser: Många upplysningar återfinns inte de årsredovisningar som undersökts. Dock har lärda personer sagt att man inte kan förvänta sig att man skall nå målet redan första året, varför man möjligen kan förvänta sig högre grad av efterlevnad i framtiden. Analytiker har spridda åsikter angående huruvida de ökade kraven på upplysningar underlättar för de beslut som tas i deras arbete. Specificeringen av goodwill samt de ökade kraven på att hänföra köpeskillingen till immateriella tillgångar ansågs av vissa vara alltför godtycklig för att ge användbar information.

Förslag till fortsatt forskning: Om några år, då IFRS är mer inarbetat, tror vi att det vore intressant att göra samma typ av undersökning för att få en uppfattning om eventuella skillnader över tiden. Detta både med tanke på graden av efterlevnad av upplysningskraven, men också för att se om analytikers syn på upplysningarnas nytta vid beslut har förändrats.

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Problemformulering.....	2
1.3 Frågeställning	3
1.4 Syfte.....	4
1.5 Uppsatsens bidrag.....	4
2 Metod	6
2.1 Referensinsamling	6
2.1.1 Metodkritik.....	7
2.2 Granskning av årsredovisningar	7
2.2.1 Urval av företag.....	7
2.2.1.1 Bortfall.....	8
2.2.2 Bearbetning	9
2.2.3 Metodkritik.....	9
2.2.4 Diskussion om undersökningens trovärdighet.....	10
2.3 Intervju med börsanalytiker.....	11
2.3.1 Respondenturval.....	11
2.3.2 Intervjuguide	12
2.3.3 Bearbetning	13
2.3.4 Metodkritik.....	14
2.3.5 Diskussion om undersökningens trovärdighet.....	14
2.4 Analys.....	15
3 Referensram	16
3.1 Disclosure Theory.....	16
3.2 Allmänt om upplysningar	16
3.2.1 IASB:s syn på lämnad information.....	17
3.3 Specifika upplysningskrav	18
3.3.1 – IFRS 3:67 a – Namn och beskrivning av verksamheten	18
3.3.2 – IFRS 3:67 b – Förvärvstidpunkt	18
3.3.3 – IFRS 3:67 c – Röstandel	18
3.3.4 – IFRS 3:67 d – Anskaffningsvärde och beskrivning	18
3.3.4.1 Debatt	18
3.3.5 – IFRS 3:67 f – Förvärvsanalys	19
3.3.5.1 Debatt	19
3.3.6 – IFRS 3:67 h – Beskrivning av goodwill	20
3.3.6.1 – Debatt	20
3.3.7 – IFRS 3:67 i – Förvärvade bolagets resultat efter förvärvstidpunkten.....	21
3.3.8 – IFRS 3:70 a – Koncernens intäkt.....	21
3.3.9 – IFRS 3:70 b – Koncernens resultat.....	21
3.3.10 – IFRS 3:76 – Nedskrivning av goodwill.....	21
3.3.10.1 Debatt	22

4 Empiri	24
4.1 Granskning av årsredovisningar	24
4.1.1 – IFRS 3:67 a – Namn och beskrivning av verksamheten	24
4.1.2 – IFRS 3:67 b – Förvärvstidpunkt	25
4.1.3 – IFRS 3:67 c – Röstandel	25
4.1.4 – IFRS 3:67 d – Anskaffningsvärde och beskrivning	25
4.1.5 – IFRS 3:67 f – Förvärvsanalys	26
4.1.6 – IFRS 3:67 h – Beskrivning av goodwill	26
4.1.7 – IFRS 3:67 i – Förvärvade företagens resultat efter förvärvstidpunkten	27
4.1.8 – IFRS 3:70 a – Koncernens intäkt	27
4.1.9 – IFRS 3:70 b – Koncernens resultat	27
4.1.10 – IFRS 3:76 – Nedskrivning av goodwill	27
4.2 Intervju av börsanalytiker	28
4.2.1 Användande av notapparaten	28
4.2.2 Ökade upplysningskrav	28
4.2.2.1 – IFRS 3:67 f – Förvärvsanalys	28
4.2.2.2 – IFRS 3:67 h – Beskrivning av goodwill	29
5 Analys	31
5.1 Allmänt om upplysningar	31
5.1.1 IASB:s syn på lämnad information	32
5.2 Specifika upplysningskrav	33
5.2.1 – IFRS 3:67 d – Anskaffningsvärde och beskrivning	33
5.2.2 – IFRS 3:67 f – Förvärvsanalys	34
5.2.3 – IFRS 3:67 h – Beskrivning av goodwill	34
5.2.4 – IFRS 3:76 – Nedskrivning av goodwill	35
6 Slutsatser	37
7 Diskussion	39
7.1 Förslag till fortsatt forskning	39
8 Källförteckning	41
8.1 Sekundärinformation	41
8.1.1 Böcker	41
8.1.2 Föreläsningar	41
8.1.2 Tidskrifter	42
8.1.3 Internet	43
8.1.4 Lagtexter	43
8.1.5 Uppsatser	44
8.1.6 Vetenskapliga artiklar	44
8.2 Primärinformation	44
8.2.1 Telefonintervjuer	44
8.2.2 Mailintervjuer	45
Bilaga 1 – Intervjumall analytiker	46
Bilaga 2 – Urval av företag	47

1 Inledning

I detta kapitel presenteras initialt en introduktion till det ämnesområde som valts, vilken mynnar ut i en problemformulering, följt av de för uppsatsen utformade frågeställningarna. Därefter återfinns själva syftet med uppsatsen samt vad vi anser att uppsatsen bidrar med.

1.1 Bakgrund

Utbytet mellan företag i form av interkontinental aktie- och derivathandeln har ökat kraftigt.¹ Detta har föranlett ett större behov av harmonisering av redovisningen länder emellan.² Målet med denna harmonisering är att främja ett mer rättvist sätt att göra jämförelser mellan företag över nationsgränser, vilket i sin tur ger bättre underlag för en mer korrekt värdering av företagen på aktiemarknaden.³ Mot denna bakgrund upprättades av det privata organet IASB, *International Accounting Standards Board* ett nytt regelsystem, IFRS, *International Financial Reporting Standards*. Dessa regler togs vid årsskiftet 2005 i bruk av alla noterade koncerner inom EU. IASB är, på grund av den starka viljan att internationellt sett harmonisera redovisningsreglerna, starkt influerade av sin amerikanska motsvarighet, FASB, *Financial Accounting Standards Board*.

Med anledning av övergången till IFRS kommer årsredovisningarna att ha genomgått stora förändringar. De många nyheterna och förändringarna som bolagen tvingats ta ställning till har också gjort att arbetet med framtagandet av årsredovisningarna har ökat i omfattning.⁴ Detta beror till stor del på att IFRS kräver avsevärt mer omfattande upplysningar i jämförelse med förut gällande regler och praxis.⁵

IFRS-redovisningen innebär, enligt ovan, relativt stora skillnader mot de tidigare gällande svenska reglerna. Ett sådant område behandlas i IFRS 3, *Business Combinations*, angående hur rörelseförvärv redovisas. De regler som noterade koncerner i Sverige förut redovisade rörelseförvärv enligt, var Redovisningsrådets Rekommendationer (RR) 1:00. Detta regelsystem baserades på de av IASC⁶ utarbetade rekommendationerna IAS 22⁷, respektive IAS 27⁸, vilka också ligger till grund för IFRS 3. En av de stora förändringarna innebär att kraven på att hänföra köpeskillingen till separata immateriella tillgångar har ökat⁹.

---

¹ Nadeau, Charles, föreläsning.

² Nilsson, Sven-Arne, *IASBs förslag till ändringar i koncernredovisningen: förbättrar de den externa redovisningen?*

³ Haskel, Anders, *Svårare att redovisa*.

⁴ Ibid.

⁵ Deloitte, *Nya internationella regler för redovisning av företagsförvärv - En guide till IFRS 3*.

⁶ *International Accounting Standards Committee*, föregångare till IASB.

⁷ *Business Combinations*.

⁸ *Consolidated Financial Statements and Accounting for Investments in Subsidiaries*.

⁹ Fagerström, Arne och Lundh, Simon, (2005) *Internationella Redovisningsregler (IAS) med ett svenskt perspektiv*, sidan 200.

Övergången till IFRS 3 har givit upphov till många livliga diskussioner. Framför allt har åsikter luftats vad gäller den viktiga del av IFRS 3 som tar upp frågan om hur goodwill skall behandlas i redovisningen¹⁰. RR 1:00, och därmed IAS föreskrev att planerlig avskrivning på goodwill skulle ske. IASB:s slutsats angående denna avskrivning på goodwill över en godtycklig nyttjandeperiod var att detta tillvägagångssätt inte förmår att ge användbar information¹¹. På grund av detta reviderades reglerna och förfarandet gällande goodwill är nu istället att nedskrivningstest skall ske. Dessutom har kraven på upplysningar vad gäller goodwill generellt sett utökats. Till exempel måste man specificera vad goodwill består av.

En effekt av det nya regelsystemet med tanke på goodwill är att företagens resultat påverkas. Enligt en sammanställning, som *Nordnets* analyschef Peter Malmqvist har gjort på 190 av Stockholmsbörsens bolag, har förändringen av den redovisningsmässiga hanteringen av goodwill givit ökade vinster med i snitt 14 procent. Dock är det ett begränsat antal bolag, främst de i fastighetsbranschen, som höjer snittet till denna nivå.¹² Den dokumenterade resultateffekten som kommer ur införandet av de nya rekommendationerna, gör att det är viktigt att följa IFRS 3:s krav på upplysningar.

Alla svenska börsnoterade företag har för år 2005 upprättat sin koncernredovisning i enlighet med IFRS. Eftersom dessa årsredovisningar nyligen skall ha offentliggjorts finns en unik möjlighet att granska hur de noterade koncernerna har hanterat de ökade kraven på upplysningar. Dessutom visade en undersökning att analytiker anser att noten angående rörelseförvärv är en av de tre mest användbara noterna i årsredovisningarna¹³.

1.2 Problemformulering

IFRS 3 innebär inte bara att en ny typ av grundligare analyser kommer att behöva göras vid rörelseförvärv samt att av- och nedskrivningar i vissa fall kommer att behandlas annorlunda i jämförelse med tidigare standard. Övergången till IFRS 3 är också den förändring i redovisningen som för många företag givit störst inverkan på resultatet. Företagen har i och med införandet av denna standard en relativt stor möjlighet att själva påverka resultatet.¹⁴ IASB anser uppenbarligen att intressenterna behöver mer upplysningar än vad som tidigare getts eftersom ett regelskifte har genomförts¹⁵. Detta tillsammans gör att det torde vara av allmänt intresse att se om hanteringen av goodwill sker på det sätt som IASB anser ger bäst information till intressenterna.

Företagen har ett omfattande jobb framför sig inför ett stundande rörelseförvärv. Det är komplicerat och mycket arbetskrävande att genomföra den analys vars resultat skall ge grunden för bedömningen om vad köpeskillingen verkligen består, vilket i sin tur skall ge svar på hur företaget skall fördela köpeskillingen.¹⁶ Dessa svårigheter uppkommer speciellt då det gäller värdering och fördelning av köpeskillingen till immateriella

¹⁰ Nordström, Linda och Arnell, Göran, *Nya regler för redovisning av goodwill*.

¹¹ IASB, *IFRS, IFRS 3, BC140*.

¹² Bergin, Erik, *Krånglet uteblev med ny redovisning*.

¹³ *Analysts Want More*.

¹⁴ Jansson, Thomas och Hurtig, Malin, *Få oväntade effekter vid övergången till IFRS*.

¹⁵ Nilsson, Sven-Arne, *Visst kan nya goodwillregler medföra större utdelningar*.

¹⁶ Jansson, Thomas, Nilsson, Jörgen och Rynell, Thomas, *Redovisning av företagsförvärv enligt IFRS innebär omfattande och väsentliga förändringar*.

tillgångar. Detta eftersom det inte helt sällan saknas aktiva marknader att förlita sig på för värdering av de immateriella tillgångarna.¹⁷

Att noterade företag följer de nya reglerna angående rörelseförvärv och då redovisar vad övervärdena hänförliga till rörelseförvärven egentligen består av, ger i teorin intressenterna en större möjlighet till förståelse för gjorda rörelseförvärv.¹⁸ Intressenterna får därigenom möjligheten att på ett bättre sätt bedöma om företaget gjort en bra affär eller inte.

Vi anser det vara av största intresse att se om IFRS 3:s välspecifierade upplysningskrav tillgodoses. Årsredovisningar utfärdas med anledning av att tillgodose intressenternas krav på information och insyn. Per definition måste IASB anse att årsredovisningarna som följer IFRS ger mer, för intressenterna nödvändig, information – annars skulle inte regelverket ha genomgått sådana förändringar¹⁹. Därför är det mycket intressant att se om de upplysningar som IASB anser vara viktiga för intressenterna verkligen kommer dem till del.

Oavsett vad denna initiala undersökning visar, är det intressant att utreda om de väsentliga utökade upplysningskraven underlättar för de beslut som börsanalytiker tar i sitt arbete. Detta eftersom IASB:s grundtanke med de utökade upplysningskraven i IFRS 3 är att tillgodose analytikerns och medias krav på upplysningar vid rörelseförvärv²⁰.

1.3 Frågeställning

Inom ramen för denna uppsats skall två huvudfrågeställningar och en underfråga besvaras. Den första huvudfrågeställningen lyder som följer:

Innehåller årsredovisningarna utgivna av de på Stockholmsbörsens A-lista noterade företagen de upplysningar som IFRS 3 kräver vid rörelseförvärv?

Nedan ses den därtill hörande underfrågan, vilken kommer att besvaras om svaret på huvudfrågeställningen ovan är nej:

På vilket sätt efterlevs inte IFRS 3:s krav på upplysningar vid rörelseförvärv?

Den andra huvudfrågeställningen som skall besvaras lyder:

Underlättas börsanalytikerns beslut av graden av efterlevnad för de väsentliga utökade kraven på upplysningar som IFRS 3 kräver vid rörelseförvärv?

---

¹⁷ Jansson, Thomas, Nilsson, Jörgen och Rynell, Thomas, *Redovisning av företagsförvärv enligt IFRS innebär omfattande och väsentliga förändringar.*

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Nilsson, Sven-Arne, *Visst kan nya goodwillregler medföra större utdelningar.*

²⁰ Buisman, Jan, *Första erfarenheterna av IFRS-redovisning.*

1.4 Syfte

Vi vill inom ramen för denna uppsats kartlägga och diskutera hur väl koncerner, noterade på Stockholmsbörsens A-lista, som under år 2005 gjort rörelseförvärv, ger upplysningar som överensstämmer med de krav som IFRS 3 ställer på upplysningar i samband med rörelseförvärv. Sedan är syftet att ur ett intressentperspektiv få en allmän bild av hur de väsentliga förändringarna mellan de nya och gamla upplysningskraven underlättar för de beslut som börsanalytiker tar i sitt arbete. Vi vill med denna uppsats lämna ett bidrag till den pågående debatten angående övergången till IFRS 3.

1.5 Uppsatsens bidrag

Tidigare, dock främst under senare år, har åtskilliga kandidat- samt magisteruppsatser skrivits om IFRS i allmänhet och IFRS 3 i synnerhet. Det som skiljer denna från tidigare uppsatser som behandlat detta ämne är att då de tidigare skrevs, hade inga årsredovisningar presenterats enligt de nya standarderna. Detta medför att de tidigare uppsatserna skrivits utan att ha tillgång till den tilläggsinformation som finns att tillgå i årsredovisningarnas noter.

Det finns i huvudsak två typer av uppsatser om ämnet i fråga. Den första typen är de uppsatser som skrevs innan IFRS implementerades. Dessa kartlade samt diskuterade de förväntade följderna av införandet av de nya standarderna. Den andra typen av uppsatser har skrivits under år 2005 då företag samt revisorer arbetat med IFRS. Då har uppsatsskribenterna även kunnat botanisera bland delårsrapporter. Dessa ger dock bara en förenklad bild då de inte innehåller lika många extraupplysningar i form av exempelvis noter, vilka återfinns i årsredovisningar.

Det har gjorts många undersökningar som utvärderat övergången till IFRS. Dock har majoriteten av dessa syftat till att påvisa matematiska och statistiska skillnader i företags resultat- och balansräkningar som sprungit ur övergången. Vi har inte funnit någon undersökning som gått igenom årsredovisningar i syfte att påvisa om upplysningskraven tillgodosetts. Inte heller har vi sett några undersökningar som över huvud taget tagit hänsyn till intressenternas uppfattning av hur implementeringen av IFRS 3 påverkat dem i deras arbete. Vi kommer alltså med denna uppsats att ge ett bidrag till debatten angående IFRS genom att bland annat ta in synpunkter från de intressenter, vars krav på upplysningar IASB tror sig ha tillgodosett genom implementeringen av IFRS.

För granskning av finansiella rapporter, utgivna av svenska noterade bolag, finns *Övervakningspanelen*, vilket är ett oberoende granskningsorgan. *Övervakningspanelen* bildades delvis med anledning av beslutet att införa IFRS/IAS år 2005. Syftet med denna granskning är att säkerställa efterlevnaden av de nya reglerna, att skydda investerare samt att upprätthålla allmänhetens förtroende för kapitalmarknaden.²¹ Under år 2004 minskade denna genomgång av finansiella rapporter i omfattningen. Endast hälften av företagen som då var noterade på Stockholmsbörsen genomgick en fullständig granskning. Anledningen till denna nedtrappning av ambitionerna var att arbetet med att gå igenom årsredovisningarna var tidskrävande och under senare år ökat

²¹ <http://www.redovisningsradet.se/panel-verksam.html>

i omfattning. Den ökade omfattningen beror i sin tur på uppkomsten av nya rekommendationer samt att korrespondensen med företagen har ökat. En annan anledning till att arbetsbelastningen ökat, är att antalet potentiella panelärenden har ökat väsentligt.²²

Övervakningspanelen gör, enligt ovan, ett digert arbete vad gäller granskning av årsredovisningar. Anledningen till att vi anser att denna uppsats kommer att vara till allmän nytta trots detta faktum beror på att vi har ett annat fokus än vad *Övervakningspanelen* har. I *Övervakningspanelen* arbete ingår över huvud taget inte att ta in åsikter från intressenter angående de nya reglerna och effekterna av huruvida de följs eller inte. Istället har *Övervakningspanelen* ett företagsperspektiv på sitt uppdrag. Vi vill dock inte med ovanstående text på något sätt jämföra eller jämföra oss med det som *Övervakningspanelen* utför. Resonemanget är dock viktigt att föra på grund av att vi vill visa att vi särskiljer våra metoder från de som *Övervakningspanelen* använder och att vårt arbete därmed inte också genomförs av någon annan.

---

²² Rundfelt, Rolf, *Fullständig genomgång – i hälften av börsbolagen*.

2 Metod

Initialt står att läsa hur vi skapade oss en uppfattning om uppsatsarbete i allmänhet. Sedan följer processen för arbetets gång, redovisad i fyra olika delar. Den första delen behandlar referensinsamling. Sedan följer metoderna för de två undersökningarna som uppsatsen bygger på. Står att läsa gör också metodkritik samt diskussioner om dessa båda undersökningars trovärdighet. Sist följer metoden som använts för analysarbetet.

Professor Ringqvist skriver i förordet till Olssons och Sörenssons bok, *Forskningsprocessen*, att, för att ens eget vetenskapliga arbete skall bli trovärdigt, signifikant samt tillföra något nytt, krävs att en noggrann genomgång av tidigare arbeten görs.²³ Detta har vi noggrant tagit fasta på. Initialt lästes ett otal uppsatser i huvudsak författade under regi av Handelshögskolan i Göteborg. Detta dels för att försöka ”*hitta luckor och brister i den aktuella kunskapsmassan*”²⁴ och därmed undvika att göra någonting som redan lagts energi på. Dels för att få en uppfattning om vad som är möjligt att åstadkomma på 10 veckor. En annan anledning till att vi genomläste uppsatser i stor utsträckning var att de tips man kan läsa under rubriken ”*Förslag till vidare forskning*” gav oss många uppslag på uppsatsämne, även om detta inte gav oss det rätta förslaget som vi slutligen beslöt att forska närmare runt.

Uppsatsen består initialt av en kvantitativ studie av 2005 års årsredovisningar i syfte att få en uppfattning om i vilken utsträckning som företag noterade på Stockholmsbörsens A-lista tillgodosett IFRS 3:s krav på upplysningar vid rörelseförvärv. Syftet med uppsatsen är dessutom att, genom insamling av kvalitativa data i form av intervjuer, få en allmän bild av hur de väsentliga förändringarna vad gäller upplysningskraven, underlättar för de beslut som börsanalytiker tar i sitt arbete.

2.1 Referensinsamling

Allmänt sett kan sekundärdata definieras som data samt information som finns dokumenterad, men som inte är insamlad eller sammanställd med tanke på den egna studien.²⁵

För att finna den sekundärinformation som står att läsa i böcker, använde vi oss av Göteborgs Universitets bibliotekskatalog *Gunda*. Den sekundärdata som informationen i artiklar och tidskrifter utgör, har främst samlats in med hjälp av databaserna *FAR komplett*, *Presstext* samt *Business Source Premier*. De ord som i huvudsak använts för att avgränsa letandet har varit *immateriella tillgångar*, *intangible assets*, *disclosures*, *goodwill*, *IFRS 3*, *företags-* alternativt *rörelseförvärv*, *enbart förvärv* eller kombinationer av dessa. I de fall där vi inte bara var ute efter aktuell debatt, lagtexter eller annan text som inte är att betrakta som vetenskaplig teori, avgränsade vi sökningarna till dokument som varit ”*peer reviewed*”, vilka alltså anses vara vetenskapliga.

---

²³ Olsson, Henny och Sörenson, Stefan, (2002) *Forskningsprocessen*, sidan 7.

²⁴ Ibid, sidan 47.

²⁵ Lundahl, Ulf och Skärvad, Per-Hugo, (1999) *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*, sidan 131.

2.1.1 Metodkritik

De metodböcker som använts har haft mycket skiftande årgång. Vi anser inte att detta sänker uppsatsens kvalitet. Metodlära är en vetenskap som till stora delar förändrats mycket lite över tiden. Dessutom gör det faktum att vi gått igenom åtskilliga metodböcker att vår metod rekommenderas av många metodboks författare.

Generellt sett har vi strävat efter att använda källor och referenser som är aktuella utifrån den aktuella utvecklingen på forskningsområdet.²⁶ Denna strävan har hela tiden efterlevts förutom vid de enstaka tillfällena då detta inte gick att uppnå. Vissa källor har publicerats innan IFRS 3 implementerades i Sverige. Detta på grund av att debatten om exempelvis goodwill redan sedan lång tid tillbaka har varit långt framskriden och av visst intresse att referera till i en uppsats av detta slag. Dock har vårt främsta intresse riktats mot det absolut senaste inom området, vilket har resulterat i att information i stor mån tagits från artiklar. Detta har givit oss den mest uppdaterade informationen eftersom böcker tar relativt lång tid att förlägga.²⁷

För att få hög trovärdighet på vad man skriver, är det generellt sett viktigt att med ett kritiskt förhållningssätt granska objektiviteten, opartiskheten i samtliga källor som skall användas.²⁸ De artiklar och skrivelser som vi under uppsatsens uppbyggnad har nyttjat har gemensamt att de kommit från tidningar och tidskrifter med gott rykte. De tidningar som inriktat sig på strikta ekonomiska företeelser anses av oss vara mer tillförlitliga än tidningar som är av mer generell art, såsom *Dagens Nyheter*. Detta eftersom krönikörerna i ekonomitidningarna bör besitta större kunskaper i ekonomi som ämne. Därtill skall nämnas att de tidningar vi hämtat information från, som inte är utstuderade ekonomitidningar, ändå har den kompetens som gör dessa artiklar tillförlitliga.

Information som hämtas från revisionsbyråers hemsidor kan generellt sett möjligen anklagas för att vara vinklad. Dock har vi, från sådana hemsidor, hämtat guider till regler. Dessa är för revisionsbyrån delvis att betrakta som marknadsföring och bör således ha skrivits på ett för deras intressenter så fördelaktigt sätt som möjligt, vilket bör inbegripa att objektivt förhållningssätt nyttjats.

2.2 Granskning av årsredovisningar

Nedan följer metoden för den del av uppsatsen som innebär en granskning av årsredovisningar utgivna av de på Stockholmsbörsens A-lista noterade företagen som under år 2005 genomfört rörelseförvärv.

2.2.1 Urval av företag

Initialt studerades de elektroniska versionerna av årsredovisningarna utgivna av de på Stockholmsbörsens A-lista noterade bolagen som följer IFRS, i syfte att göra en

²⁶ Bell, Judith, (2000) *Introduktion till forskningsmetodik*, sidan 66.

²⁷ Patel, Runa och Davidson, Bo, (2003) *Forskningsmetodikens grunder*, sidan 42.

²⁸ Lundahl, Ulf och Skärvad, Per-Hugo, (1999) *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*, sidan 134.

utvärderande undersökning²⁹. Detta för att få en uppfattning om effekterna av implementeringen av IFRS 3 vad gäller de upplysningskrav som ställs. De årsredovisningar som inte fanns tillhandahållna på A-listans företags hemsidor beställdes initialt trots att vi då inte visste om något förvärv genomförts eller inte. Denna förstudie syftade till att urskilja de koncerner som under år 2005 gjort rörelseförvärv enligt IFRS 3. Förstudie resulterade i vetskapen om att 32 koncerner med redovisning enligt IFRS uppvisade att ett eller flera rörelseförvärv genomförts under år 2005. Här inte inräknat de företag som på grund av brutet räkenskapsår eller annan anledning den 28 april 2006 ännu inte hade släppt sin årsredovisning till allmänheten alternativt inte skickat den till oss efter beställning. Vi var av den uppfattningen att, för att kunna dra så långt gående slutsatser som krävs för uppsatsen i fråga, så räcker det med det informationsunderlag som Stockholmsbörsens A-lista genom den initiala undersökningen tillhandahöll. Detta för att målet med denna undersökning var att få en uppfattning om i vilken utsträckning som noterade företag följer de upplysningskrav som finns preciserade i IFRS 3.

2.2.1.1 Bortfall

Den population vi initialt utgick ifrån bestod av koncerner noterade på Stockholmsbörsens A-lista (*Mest omsatta* samt *Övriga*) 2006-04-13. Denna population bestod då av 54 bolag.

11 bolag uppvisade i sina årsredovisningar över huvud taget inte att något förvärv genomförts under år 2005, vilket gör att dessa bolag betraktades som bortfall.

De koncerner som inte i elektronisk form publicerat sina årsredovisningar på Internet och som inte tidigare än den 28 april 2006, trots att vi beställt dem, skickat oss sina årsredovisningar för år 2005, betraktades som bortfall. Detta bortfall bestod av 3 bolag.

Det bolag som redovisade enligt andra principer än IFRS, nämligen US GAAP, föll också bort.

Bolag som har brutna räkenskapsår inför inte IFRS förrän nästkommande år. Dessa betraktades därför som bortfall. Dessa var 3 stycken.

3 ytterligare bolag innebar bortfall eftersom deras förvärv inte resulterat i att det förvärvande och förvärvade företaget ingick i samma rapporterade enhet. Det vill säga investmentbolag. Dessutom hade ytterligare ett bolag gjort förvärv som inte ingick i definitionen enligt IFRS 3.

De koncerner som ur den resterande populationen under år 2005 genomfört rörelseförvärv enligt IFRS 3 är sedan den empiri som uppsatsens första undersökning baserades på. Populationen kom alltså att bestå av 32 bolag noterade på Stockholmsbörsens A-lista.

---

²⁹ Lundahl, Ulf och Skärvad, Per-Hugo, (1999) *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*, sidan 49.

Se *Bilaga 2* för uppgift om namn på de företag som ingick i de olika stegen av urvalsprocessen.

2.2.2 Bearbetning

Den följande undersökningen av de, i förstudien, uttagna årsredovisningarna bestod i att studera huruvida koncernerna tillgodosett IFRS 3:s krav på upplysningar. Årsredovisningarna studerades så långt det var möjligt i elektronisk form. Detta på grund av att vi värdesatte funktionen *sök* som finns att använda vid studerandet av elektroniskt material. Denna funktion har i stor mån underlättat vårt arbete, mycket på grund av att funktionen gjorde att vi fann de upplysningar som efterfrågades snabbare. Funktionen underlättade i mindre grad vid letandet av de upplysningar som inte stod att finna i årsredovisningarna. En annan anledning till nyttjandet av årsredovisningar i elektronisk form var att i största möjliga mån värna om miljön.

Under den initiala studien som syftade till att sortera ut de företag som under år 2005 genomfört rörelseförvärv enligt IFRS 3 användes ett Excel-dokument. Detta för att på tydligaste sätt kunna strukturera de uppgifter vi från årsredovisningarna senare letade efter.

Sedan genomletades årsredovisningarna systematiskt i syfte att finna de upplysningar som enligt IFRS 3 skall finnas. Alla IFRS 3:s upplysningskrav har inte undersökts. De upplysningar som utelämnats är sådana som skall lämnas vid sällsynta situationer och som inte heller behöver göras några förklaringar om ifall de inte finns. Detta eftersom det inte går att angående dessa upplysningar bedöma om företagen har följt upplysningskraven eller inte.

I samma Excel-dokument som nämnts ovan sammanställdes sedan hur varje enskilt företag tillgodosett eller inte tillgodosett IFRS 3:s krav på upplysningar vid rörelseförvärv.

Då processen med att sammanställa de undersökta upplysningarna var slutförd sammanställdes materialet efter upplysningskrav istället för efter företag. Denna information står att finna i empiriavsnittet.

2.2.3 Metodkritik

Hade det funnits mer tidsmässigt utrymme för uppsatsen skulle en undersökning av samtliga företag noterade på Stockholmsbörsen kanske ha varit att föredra. Detta på grund av att vi genom den undersökning vi har genomfört inte kan dra några statistiskt signifikanta slutsatser angående i hur stor utsträckning företag i allmänhet följer IFRS 3:s krav på upplysningar. Dock vore en sådan totalundersökning inte överensstämmande med uppsatsens syfte. Syftet inbegriper ingen statistik. Istället syftar uppsatsen till att kartlägga huruvida företag noterade på Stockholmsbörsens A-lista följer IFRS 3:s krav på upplysningar vid företagsförvärv och sedan undersöka om eventuella brister i upplysningarna spelar någon roll för intressenter i form av börsanalytiker. Alltså tror vi inte, med hänsyn tagen till uppsatsens syfte, att uppsatsen skulle ha blivit bättre om en totalundersökning genomfördes.

Har en undersökning låg reliabilitet innebär det att någonting är fel på metoden. God reliabilitet innebär alltså att metoden skulle kunna användas igen utan att resultaten uppvisar någon signifikant skillnad, *ceteris paribus*.³⁰

För att denna undersökning skall ha så hög reliabilitet som möjligt, vad gäller bearbetningen av den kvantitativa data som årsredovisningarna utgör, har vi mycket noggrant tagit itu med varje enskild uppgift. Vad gäller undersökningen av årsredovisningarna bedöms risken vara mycket liten för att något misstag skall ha begåtts. Detta på grund av att, för att undersöka om kraven på upplysningar tillgodosetts, har det ganska sällan varit siffror vi sökt, varför insamlandet av denna information torde vara pålitlig. Det är lätt att skriva av en siffra fel, medan det är svårt att skriva av en text fel. Dessutom torde risken för att vi skall ha missat någon upplysning vara liten eftersom många av upplysningskraven kan hittas genom att man söker igenom en elektronisk årsredovisning på framför allt ord som *förvärv*, *förvärvsanalys*, *återvinningsvärde* och *goodwill*. Även om detta sökande inte har givit resultat har vi förstås inte slutat granska årsredovisningen i fråga. Vi har då gått över till att manuellt gå igenom årsredovisningen för att hitta den information vi eftersökt. Denna metod är mer tidskrävande varför de årsredovisningar som innehållit mest information genomarbetats snabbast. Den information som inte går att finna på dylikt sätt finns i årsredovisningarna skriven på en ganska begränsad yta, varför någon information svårigen kan ha missats. För att ytterligare säkerställa att ingen information missats eller misstolkats har stickprov vad gäller upplysningar genomförts i samtliga årsredovisningar. Inga skillnader hittades.

2.2.4 Diskussion om undersökningens trovärdighet

Den empiri som årsredovisningarna bildade går under benämningen sekundärdata men utgör också den faktiska verkligheten och är därför att betrakta som objektiv. Detta eftersom informationen inte skall vara färgad av människors subjektiva bedömningar, vilket är fallet vid insamling av primärinformation från exempelvis intervjuer. Den kunskap, som empirin i form av årsredovisningarna ger, är alltså individberoende och följer då reglerna om kunskap som det analytiska synsättet på metodlära förespråkar.³¹ Man kan med tanke på ovanstående resonemang vara säker på att den fakta som erhålls genom studierna av årsredovisningarna har en hög grad av jämförbarhet. Jämförbarhet är ett mått på hur väl den tidigare insamlade informationen vid insamlandet haft samma syfte som man själv har.³² Årsredovisningarna har per definition också en hög tillförlitlighet. Tillförlitlighet är ett mått på hur korrekt den insamlade informationen är.³³ Den information som företagen i sina årsredovisningar lämnar måste anses ha både hög jämförbarhet och tillförlitlighet eftersom den är granskad av revisorer. En förutsättning för revisorernas godkännande är nämligen att informationen i årsredovisningen avspeglar den ekonomiska verkligheten³⁴. Detta i sin tur förutsätter hög grad av både jämförbarhet och tillförlitlighet.

³⁰ Bell, Judith, (2000) *Introduktion till forskningsmetodik*, sidan 89.

³¹ Arbnor, Ingeman och Bjerke, Björn, (1994) *Företagsekonomisk metodlära*, sidan 62, 66.

³² Ibid, sidan 241.

³³ Ibid.

³⁴ 289. *Ny definition av grupp företag i revisionsbranschen?*

Vad gäller validitet så är detta ett mått på om det vi säger att vi skall undersöka i realiteten är det som vi faktiskt undersöker.³⁵ Vad som kan sägas med anledning av validiteten när det gäller den initiala undersökningen av årsredovisningarna så anser vi validiteten vara mycket hög. Vad som avsågs att mäta var i vilken utsträckning som företagen följde IFRS 3:s krav på upplysningar i samband med rörelseförvärv. Eftersom årsredovisningar är det medium som företag har att tillgå för att informera sina intressenter är det här som dessa upplysningar skall stå att finna. Det är mot denna bakgrund som vi anser att undersökningen av årsredovisningarna har en inneboende hög validitet.

Vad som kan sägas om undersökningens objektivitet är att eftersom årsredovisningar är granskade av revisorer, vilka har till uppgift att se till att årsredovisningarna avspeglar den ekonomiska verkligheten, får man förutsätta att dessa dokument är objektiva. Detta eftersom en revisor inte får åta sig ett granskaningsuppdrag om inte vissa speciella kriterier är uppfyllda. Ett av dessa kriterier är att revisorn skall vara objektiv i sitt handlande.³⁶

2.3 Intervju med börsanalytiker

Nedan följer metoden till den del av uppsatsen som behandlar kartläggningen av hur börsanalytiker uppfattar att de utökade kraven på upplysningar, som IFRS 3 förespråkar, påverkar de beslut som de fattar i sitt arbete.

2.3.1 Respondenturval

För att få en bild av om de nyligen implementerade IFRS 3-rekommendationernas krav på upplysningar påverkat intressenters beslut, insamlades kvalitativ data genom telefon- och mailintervjuer med 6 börsanalytiker arbetande med företag på Stockholmsbörsen.

Börsanalytiker valdes ut som intressenter därför att de bör besitta större kunskaper om hantering av årsredovisningar än vad "vanliga" intressenter i form av privatpersoner gör. Suneson skriver i en artikel att IFRS för vanliga aktieägare är rena grekiskan³⁷, vilket bekräftar riktigheten i vår uppfattning om att det är bättre att intervjua analytiker som representanter för intressentgruppen.

Vi ansåg det vara av vikt att börsanalytikerna uppfyllde vissa kriterier för att komma i fråga som respondenter. Vi valde därför att bara intervjua börsanalytiker som arbetar på väletablerade företag med gott rykte för att på bästa sätt få representativa resultat. För att säkerställa att respondenterna arbetade med, för uppsatsen, rätt arbetsuppgifter, frågades innan intervjun genomfördes, om denne arbetade som analytiker och då jobbade med företag på Stockholmsbörsen. Ett annat viktigt kriterium för att få ett korrekt urval var att börsanalytikerna skulle använda sig av notapparaten som underlag för bedömningar i sitt arbete.

³⁵ Patel, Runa och Davidson, Bo, (2003) *Forskningsmetodikens grunder*, sidan 99.

³⁶ 298. *Ny definition av grupp företag i revisionsbranschen?*

³⁷ Suneson, Björn, *Nya regler blåser upp bolagens vinster*.

Vi frågade inte respondenterna om de arbetade med företag på Stockholmsbörsens A-lista. Detta handlingsätt berodde på att vi inte ansåg det vara nödvändigt att respondenten analyserade något av de företag som vi undersökte eftersom frågorna till analytikerna inte hade någon direkt koppling till något av dessa företag. Undersökningen som grundades i informationen från årsredovisningarna genomfördes för att få en uppfattning om i hur stor utsträckning som koncerner ger de upplysningar som IFRS 3 kräver, inte så mycket för att ligga till grund för intervjufrågorna. Dock var det mot bakgrund av det resultat vi fick fram från årsredovisningsundersökningen som frågorna skrevs.

För att finna de personer som eventuellt skulle kunna komma i fråga för dessa intervjuer användes initialt *Dagens Industris* hemsida. Varför just denna hemsida valdes ut för detta ändamål beror på att den av oss anses vara pålitlig. Här hittades namn på företag som analyserar *Ericsson*.³⁸ Varför vi valde en lista över de börsanalytiker som analyserar *Ericsson* beror på att det är väldigt många analytiker som följer just *Ericsson*, varför vi hoppades finna många namn på analytikerföretag där. De analysföretag som ur denna lista valdes ut var de företag som hade kontor i Sverige. Detta för att vi antog att det då var lättare att få tag på de där arbetande börsanalytikerna. Denna lista gav dock inte många börsanalytiker eftersom få bolag från denna lista hade kontor i Sverige. Därför kompletterades urvalet genom att vi tittade på *Dagens PS*³⁹ där det fanns en topplista på de högst rankade analytikerföretagen i Sverige.

De börsanalytiker som empirin grundar sig på kom från flera olika företag (se *Källförteckning*), vilket vi ansåg ge en så heltäckande bild som möjligt. Det var ingen börsanalytiker som togs kontakt med som avböjde att svara på de frågor vi hade. Inte heller fanns något bortfall på grund av att det var någon analytiker som inte sade sig använda notapparaten som underlag för beslut i sitt arbete. Det som kan ses som bortfall grundade sig istället på att studentansvariga för två olika företag erbjöd sig att skicka ut frågorna per mail till lämpliga börsanalytiker. Vi vet inte hur många analytiker som på sådant sätt mottog våra frågor. En analytiker svarade på ett sådant mail. Dock var svaren som denne analytiker givit så kortfattade att ytterligare kontakt togs, då genom telefon. Detta gjordes möjligt genom att vi i mailet bad de svarande analytikerna att skriva telefonnummer för eventuell vidare kontakt.

En annan analytiker önskade då vi ringde upp denne att vi istället skulle skicka ett mail med frågorna. Detta eftersom denne vid första kontakttillfället inte hade tid att svara på frågorna. Efter mottaget returmail framkom dock att svaren inte var helt tillfredsställande, varför ytterligare kontakt även med denna respondent erfordrades. Resterande 4 analytiker ringdes upp och svarade direkt på de frågor vi ville ha besvarade. Inga ytterligare kontakter med dessa respondenter togs. Enligt ovanstående sluter vi oss till att för denna undersökning lämpade sig telefonintervjuer bäst.

2.3.2 Intervjuguide

För att säkerställa att vi talade med en för undersökningen korrekt person frågades initialt om personen vara analytiker som arbetade med företag på Stockholmsbörsen.

³⁸ www.di.se

³⁹ www.dagensps.se/article.aspx?articleid=3616&catid=4

Därefter tillfrågades respondenterna om de över huvud taget nyttjade notapparaten som underlag för de beslut som de tar i sitt arbete. Om så var fallet ställde vi de huvudsakliga intervjufrågorna till dessa respondenter. Vi valde att fråga respondenterna ifall de upplysningar som vi ansåg utgöra de väsentliga skillnaderna mot tidigare regelverk, underlättade de bedömningar som de gör i sitt arbete. En anledning till att vi frågade om det utökade kravet på att hänföra köpeskillingen till specifika tillgångar respektive om specificeringen av posten goodwill underlättade deras bedömningar var att dessa skillnader i jämförelse med tidigare regelverk, enligt vår uppfattning, både varit väsentliga och rikligt debatterade.

En annan fråga som livligt debatterats är huruvida nedskrivningstest istället för avskrivning ger bättre information. Varför vi inte ansåg denna aspekt vara tillräckligt intressant för att vidare analyseras beror på att det redan gjorts uppsatser som helt eller delvis ägnat sig åt att bringa klarhet i detta.⁴⁰ Dessutom har detta regelskifte inte enbart påverkat de förvärv som företagen gjort, utan samtliga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod.⁴¹ Därtill skulle det inte besvara uppsatsens frågeställning om vi hade frågat börsanalytikerna om nedskrivningstest bättre avspeglar verkligheten än avskrivning. Vår frågeställning handlar inte om hur väl specifika metoder avspeglar den ekonomiska verkligheten. Varför vi ändå tog med nedskrivningar i undersökningen av årsredovisningarnas upplysningar beror på att vi där ville få en helhetsbild om i vilket utsträckning som företagen tillgodoser IFRS 3:s krav på upplysningar.

För att lättare kunna analysera och jämföra de olika svar som intressenterna gav, valde vi att använda oss av standardiserade frågor. Standardiserade frågor ger nämligen ett bättre underlag för att ordna och kvantifiera resultaten.⁴² Eftersom dessa intervjuer inte var i behov av att vara varken särskilt ingående eller djupgående valde vi att låta dem vara mail- respektive telefonintervjuer.

2.3.3 Bearbetning

För att dokumentera intervjuresultaten valdes att föra anteckningar istället för att spela in intervjuerna. Anledningen till detta var att intervjuerna bestod av förhållandevis få frågor med relativt enkla svar. I det fall då respondenten hade ont om tid valdes att genomföra en mailintervju.

Argument mot att den information som sprungit ur intervjuerna skulle vara av lägre kvalitet beroende på att intervjuaren inte har någon adekvat utbildning står att finna i Patels och Davidsons bok *Forskningsmetodikens grunder*. Intervjuaren var vid intervjutillfällena väl förtrogen med intervjuens innehåll, vilket är en viktig förberedelse inför ett intervjutillfälle, enligt Patel och Davidson. Dessutom var i detta fall intervjuaren väl förtrogen med att föra anteckningar under tiden som ett samtal genomförs. Detta eftersom intervjuaren i sitt arbete är van vid att både tala i telefon och skriva samtidigt. En kvalitetshöjande åtgärd var också att, direkt efter intervjun,

⁴⁰ Andersson, Veronica, Ankarcrona, Nils och Ledman, Ida, *Effekter på redovisningen efter införandet av IFRS 3, IAS 36 och IAS 38*.

⁴¹ Buisman, Jan, *Första erfarenheterna av IFRS-redovisningen*.

⁴² Bell, Judith, (2000) *Introduktion till forskningsmetodik*, sidan 120.

renskrivna respondentens svar. Detta för att minnet är förgängligt, varför intervjuer kräver omedelbar bearbetning.⁴³

2.3.4 Metodkritik

Vad som kan vara en negativ aspekt på de standardiserade frågorna som intervjuerna med börsanalytikerna består av kan vara att man med denna intervjuteknik själv bestämmer frågorna. Därför kan det hända att det inte är de viktigaste frågorna som ställs och därmed besvaras.⁴⁴ Detta problem undviks vid öppna intervjuer då respondenten själv kan välja att besvara viktiga frågor mer ingående. Dock kräver en sådan intervju kunskap och erfarenhet för att genomföra intervjuer. Dessutom tar analysen vid sådan insamling lång tid.⁴⁵ Inte någon av oss har adekvat utbildning eller erfarenhet av hur man genomför en sådan intervju på ett bra sätt.

2.3.5 Diskussion om undersökningens trovärdighet

Tidsaspekten är viktig att betänka då man skriver en uppsats under 10 veckor. Med anledning av detta ansåg vi det vara bäst att genomföra standardiserade intervjuer via telefon eller mail. Eftersom den ena skribenten, *Anna Jacobson*, arbetar med telemarketing har denne genomfört samtliga intervjuer. Detta på grund av att man med erfarenhet av telefonsamtal med okända personer inte känner den nervositet som annars skulle kunna få en intervju att bli mindre professionell. Vi ställde denna nervositetsfråga mot det faktum att skevhet (bias) inte behöver bli synlig om man strikt använder sig av en intervjuare.⁴⁶ Vi tror dock att vi i största möjliga mån undvek att sådan skevhet skulle uppkomma genom att intervjuaren strikt höll sig till frågemallen i varje enskilt intervjutillfälle. Dessutom anser Bell att det är mycket svårt att helt undvika skevhet, men att man om man är medveten om det problem som skevhet utgör och ständigt har en viss kontroll på sig så kan sådana effekter reduceras.⁴⁷

Vad gäller strävan efter att ge informationen som sprungit ur intervjuerna så hög validitet som möjligt, har detta gjorts genom att intervjumallen granskats av handledaren till uppsatsen. Handledaren hade vid granskningen god uppfattning om vad uppsatsen skulle mäta, varför hennes kunskaper enligt oss ger intervjuerna hög validitet.

De intervjuer som genomförts kan hävdas resultera i mindre objektiva informationer i jämförelse med årsredovisningar, böcker och artiklar. Dock är den intervjumall som innehåller de frågor som ställts till analytikerna skriven så att respondenterna i så liten grad som möjligt skulle känna sig tvungna att sänka sin objektivitet genom att tala osanning. Vi har i dessa intervjuer inte ställt några känsliga frågor som vi anser skulle kunna ge respondenterna anledning att undvika sanningen. Vi meddelade också dessa respondenter om att deras namn inte skulle röjas i uppsatsen, vilket ytterligare kan ha ökat respondenternas objektiva inställning till frågorna.

⁴³ Patel, Runa och Davidson, Bo, (2003) *Forskningsmetodikens grunder*, sidan 83.

⁴⁴ Bell, Judith, (2000) *Introduktion till forskningsmetodik*, sidan 121.

⁴⁵ Ibid, sidan 121, 122.

⁴⁶ Ibid, sidan 123.

⁴⁷ Ibid.

Eftersom vi i samtliga intervjusituationer med analytikerna strikt använt oss av standardiserade frågemallar har samtliga respondenter fått svara på samma frågor. Detta får till följd att reliabiliteten för det empiriska materialet som intervjuerna av analytikerna utgör, är hög. Om någon annan skulle utföra intervjuer med samma typ av respondenter med frågemallen i *Bilaga 1* som underlag, skulle skillnaderna i resultaten inte i så stor mån vara hänförliga till metodvalet. Skillnader som skulle kunna uppstå kan, istället för att vara hänförliga till metodvalet, uppkomma på grund av att man slumpmässigt intervjuat ett annat slags respondenter. Dock är det möjligt att arbetssättet hos börsanalytiker med tiden kommer att förändras. Om detta antagande är sant så skulle det resultera i att om man genomför samma undersökning igen, alltför långt fram i tiden, kommer resultatet att se sig annorlunda.

2.4 Analys

I kapitlet *Analys* har vi jämfört olika delar av det empiriska materialet med varandra. Det innebär att information från undersökningen av årsredovisningarna har ställts mot uppgifter som framkommit från intervjuerna med börsanalytiker. Dessutom har dessa informationer ställts mot sekundärdaten i referensramen.

Då det empiriska materialet i form av granskningen av årsredovisningarna samt intervjuerna, samlades in fanns redan en första version av referensramen. Detta gav fördelen att vi redan vid insamlandet av det empiriska materialet kunde ställa empirin mot referensramen. Således har arbetet med analysen varit en kontinuerlig process under stora delar av uppsatsens fortskridande.

Dispositionen för kapitlet *Analys* följer till stor del dispositionen för *Referensram* samt till viss del även kapitlet *Empiri*. Detta anser vi hjälpa läsaren genom arbetet eftersom läsaren då lätt kan se kopplingen mellan de tre delarna och själv jämföra dem med varandra. Dessutom hjälper detta förhållningssätt läsaren om denne bara vill läsa delar av uppsatsen och enbart vill ha svar på någon enstaka frågeställning.

En risk med uppsatsskrivande är att man inte är tillräckligt tydlig i sina slutsatser eller analyser. Vårt mål har givetvis varit att alltid vara tydliga, men otydligheter kan ändå ha smugit sig in. Genom att vi på ovanstående beskrivet vis har liknande disposition i uppsatsens olika partier, anser vi delvis oss ha kompenserat för eventuella problem med otydlighet.

3 Referensram

I detta avsnitt presenteras först den teori som uppsatsen bygger på. Sedan följer en kort beskrivning av de upplysningskrav som IFRS 3 ställer vid rörelseförvärv. Därefter kan läsas en noggrannare beskrivning av de väsentliga skillnaderna mellan de nya och de gamla rekommendationerna samt debatten kring dessa.

3.1 Disclosure Theory

Det finns i allmänhet ett informationsgap mellan företag och dess intressenter.⁴⁸ Genom att minska detta gap, det vill säga bifoga fler upplysningar i exempelvis årsredovisningar, finns fördelar för såväl det upplysande företaget som för dess intressenter. För företag består fördelen av att ge ökad information i att investerarens osäkerhet minskar. Detta i sin tur sänker kostnaden för extern finansiering. Dessutom är rik information i årsredovisningarna ett incitament för företagsledningen att verka för aktieägarnas bästa. Detta genom att potentiella investerare, med omfattande upplysningar, lättare kan identifiera samt bedöma eventuella framtida investeringar.⁴⁹

Analytikens bedömningar har blivit grunden till investeringsbeslut för såväl institut som för enskilda investerare. Anledningen till detta är att analytiker besitter stor kunskap om finansiell analys samt den ekonomiska omgivningen. I en studie visades att det fanns ett statistiskt signifikant negativt samband mellan företags transparens kontra skevheten i prognoser om företagets vinst per aktie. Med andra ord visade studien att ju mer upplysningar som företagen lämnade, desto mer korrekta blev analyserna.⁵⁰ Denna slutsats bekräftas även av Hope, som sett ett starkt positivt samband mellan korrekta prognoser av analytiker och långtgående krav på upplysningar. Dessutom kan det statistiskt säkerställas att detta positiva samband är mindre starkt för företag som följs av många analytiker. Sålunda spelar upplysningar i årsredovisningar en större roll för bedömningar av företag som följs av i sammanhanget få analytiker.⁵¹

En amerikansk enkät besvarad av 508 auktoriserade analytiker visade att noten som behandlar rörelseförvärv var en av de tre mest användbara noterna vid företagsanalys med hjälp av årsredovisningar.⁵²

3.2 Allmänt om upplysningar

De finansiella rapporternas syfte är att tillhandahålla information om företagets finansiella ställning och resultat. Den finansiella rapporten skall innehålla sådan information att den tillgodoser merparten av användarnas informationsbehov.⁵³

---

⁴⁸ Dr. Chiang, Hsiang-tsai, *Analyst's Financial Forecast Accuracy and Information Transparency*.

⁴⁹ Callahan, Carolyn M. och Smith, Rodney E., *How Transparent Are MD&A Disclosures?*.

⁵⁰ Dr. Chiang, Hsiang-tsai, *Analyst's Financial Forecast Accuracy and Information Transparency*.

⁵¹ Hope, Ole-Kristian, *Disclosure Practices, Enforcement of Accounting Standards, and Analysts' Forecast Accuracy: An International Study*.

⁵² *Analysts Want More*.

⁵³ Fagerström, Arne och Lundh, Simon, (2005) *Internationella Redovisningsregler (IAS) med ett svenskt perspektiv*, sidan 13.

Utgångspunkten i IFRS är att aktiemarknaden behöver den information som krävs av IASB.⁵⁴ De utökade kraven på redovisning till verkliga värden samt de nya kraven på avsevärt fler upplysningar som IFRS 3 givit upphov till anses av Jansson, Nilsson och Rynell, ge intressenterna ett bättre underlag vid bedömning av rörelseförvärv. Dessutom tror dessa författare att öppenheten som IFRS 3 förespråkar, sätter press på styrelser och ledningar att innan genomförandet av ett rörelseförvärv än bättre analysera det stundande förvärvet.⁵⁵

I artikeln *Få oväntade effekter vid övergången till IFRS* påstår forskaren Thomas Jansson att flertalet av de företag som inom ramen för dennes undersökning har granskats, har lämnat information som anses uppfylla de krav som man bör kunna ställa, ”många företag har lämnat riktigt bra information”. Jansson menar att endast några få företag har lämnat information som uppfattats vara väl kortfattad.⁵⁶

Buisman skriver i sin artikel *Första erfarenheterna av IFRS-redovisning* att övergången till IFRS-reglerna är en omfattande process, varför denne tror att ”det är svårt att nå målet första året”.

3.2.1 IASB:s syn på lämnad information

Enligt IASB:s föreställningsram är kvalitativa egenskaper sådana egenskaper i de finansiella rapporterna som gör informationen användbar för användarna. Två av de viktigaste egenskaperna är enligt IASB att de finansiella rapporterna skall vara relevanta och tillförlitliga.⁵⁷

IASB anser att information, för att vara av värde för användarna som beslutsunderlag, måste vara relevant. Definitionen för att information skall betraktas som relevant är att den ”påverkar användarnas beslut genom att underlätta bedömningen av inträffade, aktuella och framtida händelser eller genom att bekräfta eller korrigera tidigare bedömningar”.⁵⁸

Information är enligt IASB tillförlitlig om den inte innehåller ”väsentliga felaktigheter och inte är vinklad”. Dessutom hävdar IASB att information kan vara relevant men samtidigt vara behäftad med sådan osäkerhet att de finansiella rapporterna riskerar att bli vilseledande om denna information läggs till grund för att redovisa poster i balans- och resultaträkningen.⁵⁹

För att informationen skall vara tillförlitlig måste den enligt IASB vara fullständig inom ramen för vad som kan anses var väsentligt i förhållande till kostnaderna för att ta fram

⁵⁴ Buisman, Jan, *Första erfarenheterna av IFRS-redovisning*.

⁵⁵ Jansson, Thomas, Nilsson, Jörgen och Rynell, Thomas, *Redovisning av företagsförvärv enligt IFRS innebär omfattande och väsentliga förändringar*.

⁵⁶ Jansson, Thomas och Hurtig, Malin, *Få oväntade effekter vid övergången till IFRS*.

⁵⁷ *Föreställningsram för utformande av finansiella rapporter*, punkt 24.

⁵⁸ *Ibid*, punkt 26.

⁵⁹ *Ibid*, punkt 21, 32.

informationen. Utelämnad information, menar IASB, kan medföra att informationen blir oriktig eller vilseledande och därför mista både tillförlitlighet och relevans.⁶⁰

3.3 Specifika upplysningskrav

Många av de krav som IFRS 3 ställer på upplysningar vid rörelseförvärv återfinns i de tidigare följda rekommendationerna i RR 1:00. Det ligger inte i uppsatsens syfte att göra någon ingående jämförelse med det tidigare regelsystemet. Nedan följer istället de specifika krav på upplysningar som IFRS 3 ställer vid rörelseförvärv. Dock har de upplysningskrav uteslutits som endast skall lämnas i sällsynta situationer och som inte heller behöver göras några förklaringar om ifall de inte finns redovisade.

En beskrivning samt den aktuella debatten följer efter de punkter som till väsentlig grad skiljer sig från de tidigare rekommendationerna, RR 1:00. Detta i syfte att få fram de upplysningskrav som har genomgått väsentliga förändringar och således enskilt behöver undersökas närmare.

Dessutom vill vi nedan ytterligare behandla ett krav på upplysningar som IFRS 3 ställer, vilket har sin motsvarighet i RR 1:00, *Anskaffningsvärde och beskrivning*. Varför så är fallet beror på att denna upplysning i dagsläget omges av viss debatt.

Där jämförelse saknas, finns rekommendationens direkta motsvarighet att finna i RR 1:00.

3.3.1 – IFRS 3:67 a – Namn och beskrivning av verksamheten

3.3.2 – IFRS 3:67 b – Förvärvstidpunkt

3.3.3 – IFRS 3:67 c – Röstandel

Den procentuella andelen av förvärvade egetkapitalinstrument som medför rösträtt skall i enlighet med denna rekommendation redovisas.

3.3.4 – IFRS 3:67 d – Anskaffningsvärde och beskrivning

Med beskrivning menas vad anskaffningsvärdet består av.

3.3.4.1 Debatt

Övervakningspanelen (se *Uppsatsens bidrag* för mer information) sista ärende för år 2004 behandlade *Wedins* och *SwitchCore*. *Wedins* har gjort ett rörelseförvärv och betalat med egna aktier. Dock har kursen på aktierna och därmed anskaffningsvärdet för det förvärvade företaget inte angetts. Detta anser Rolf Rundfelt vara en ”*allvarlig miss*”.

---

⁶⁰ Föreställningsram för utformande av finansiella rapporter, punkt 38.

Tidigare har anskaffningsvärdet ofta underskattats i syfte att hålla nere goodwillposten. Därför är det viktigt att upplysning om detta lämnas, anser Rundfelt vidare.⁶¹

3.3.5 – IFRS 3:67 f – Förvärvsanalys

Här skall de belopp visas som vid förvärvstidpunkten redovisats för varje slag av den förvärvade enhetens tillgångar, skulder och eventalförpliktelser. Dessutom skall de enligt IFRS fastställda verkliga värdena, för vart och ett av dessa, visas om detta inte är praktiskt ogenomförbart.

Ovanstående upplysningar hämtas från förvärvsanalysen. Införandet av IFRS 3 medförde i praktiken betydligt strängare krav på att i princip samtliga övertagna skulder och förvärvade tillgångar skall tas upp till verkligt värde.⁶² Långt fler tillgångar skall alltså enligt IFRS 3 särskiljas och redovisas separat från goodwill.⁶³

De immateriella tillgångar som skall särredovisas från goodwill skall kunna definieras som tillgångar enligt IAS 38, immateriella tillgångar. Det vill säga, tillgången skall kontrolleras av företaget och antingen kunna avskiljas eller grundas i avtalsenliga eller andra legala rättigheter. Dessutom skall dess verkliga värde kunna fastställas på ett tillförlitligt sätt.⁶⁴ I och med införandet av IFRS 3 har IASB ändrat kriterierna för att redovisa en immateriell tillgång i IAS 38. Kravet på att den immateriella tillgången sannolikt skall leda till framtida ekonomiska fördelar för ägaren anses nämligen vara uppfyllt genom att marknaden är beredd att betala för den immateriella tillgången.⁶⁵

3.3.5.1 Debatt

Många materiella tillgångar kan, vid rörelseförvärv, med relativ enkelhet särskiljas. Normalt sett ingår också immateriella tillgångar i förvärvet. Svårigheten ligger enligt Smith, att från anskaffningsvärdet av goodwill⁶⁶, särskilja anskaffningsvärdena av de immateriella tillgångarna.⁶⁷

Det mer långtgående kravet på identifiering och särredovisning av alltfler immateriella tillgångar kommer ur en önskan att information skall ges om hur det förvärvande företaget har kommit fram till sin värdering av det förvärvade företaget.⁶⁸ Förvärvsanalysen ger således svar på vilka tillgångar som det köpande företaget anser övervärdena vara hänförliga till. Detta eftersom posterna redovisas trots att samma post

⁶¹ Rundfelt, Rolf, *Risk att vi får A- och B-lag på börserna!*.

⁶² Jansson, Thomas, Nilsson, Jörgen och Rynell, Thomas, *Redovisning av företagsförvärv enligt IFRS innebär omfattande och väsentliga förändringar*.

⁶³ Fagerström, Arne och Lundh, Simon, (2005) *Internationella Redovisningsregler (IAS) med ett svenskt perspektiv*, sidan 197.

⁶⁴ 184. *Goodwill får inte skrivas av*.

⁶⁵ Fagerström, Arne och Lundh, Simon, (2005) *Internationella Redovisningsregler (IAS) ur ett svenskt perspektiv*, sidan 201.

⁶⁶ Goodwill får bara bestå av sådana värden som är utan möjlighet att hänföras till någon specifik tillgång och inte heller kan redovisas separat.

⁶⁷ Smith, Dag, (2006) *Redovisningens språk*, sidan 202.

⁶⁸ Fagerström, Arne och Lundh, Simon, (2005) *Internationella Redovisningsregler (IAS) med ett svenskt perspektiv*, sidan 200.

inte behöver ha redovisats i det förvärvade företagens balansräkning⁶⁹. Ett sådant tillfälle kan uppkomma om det förvärvade företaget har tillgångar som inte uppfyller kraven för att vara aktiverbara.⁷⁰

3.3.6 – IFRS 3:67 h – Beskrivning av goodwill

Här skall visas en beskrivning av varje enskild immateriell tillgång som inte särredovisats från goodwill. Uppgift skall således lämnas om vad som ingår i goodwillposten. Dessutom skall en motivering lämnas till varför den immateriella tillgångens verkliga värde inte kunde beräknas på ett tillförlitligt sätt och då istället särredovisats. Alternativt skall upplysning lämnas angående en beskrivning av karaktären på negativ goodwill.

Eftersom ett goodwillvärde kan innehålla många olika komponenter med olika värdeutveckling⁷¹ är en anledning till det långtgående kravet på identifiering och särredovisning av immateriella tillgångar att undvika att goodwill innehåller tillgångar med kort nyttjandeperiod.⁷² Goodwill kan enligt det nya regelsystemet också fördelas till enheter som redan innan förvärvet fanns i koncernen.⁷³ Exempel på vad posten goodwill kan innehålla är synergieffekter, strategier, kundrelationer samt organisation.⁷⁴ Dock representerar enligt IASB goodwill oftast enbart de synergieffekter som det förvärvade företaget förväntas uppnå.⁷⁵ Exempel på immateriella tillgångar som enligt IFRS 3:52 inte skall ingå i goodwill är istället varumärken samt hyreskontrakt.

Beskrivning av goodwill är en av de regler som inte har någon motsvarighet i RR 1:00. Enligt de gamla reglerna var goodwill att betrakta som en restpost, vilken motsvarade framtida ekonomiska fördelar.

3.3.6.1 – Debatt

Goodwill har under lång tid varit föremål för en livlig diskussion. Det krävdes många år av internationell debatt för att över huvud taget enas om att goodwill uppkommen genom rörelseförvärv var att betrakta som en tillgång.⁷⁶

Att från goodwill identifiera och särredovisa immateriella tillgångar skall enligt Törning inte ses som en rättighet, utan som en skyldighet. Det är bara sådana värden som är utan möjlighet att hänföras till någon specifik tillgång och inte heller kan redovisas separat som får lov att klassificeras som goodwill.⁷⁷ Osäkerheten med hantering av goodwill har därmed blivit mindre på grund av att storleken på goodwillposten, genom de ökade

⁶⁹ Deloitte, *Nya internationella regler för redovisning av företagsförvärv - En guide till IFRS 3*.

⁷⁰ Törning, Eva, *Avskrivning av goodwill – enligt god svensk redovisningssed*.

⁷¹ Johansson, Sven-Erik, *Goodwill skall kanske uppskrivas och inte avskrivas*.

⁷² Rundfelt, Rolf, *Två nya standarder från IASB – IFRS 3 och IFRS 5*.

⁷³ Jansson, Thomas, Nilsson, Jörgen och Rynell, Thomas, *Redovisning av företagsförvärv enligt IFRS innebär omfattande och väsentliga förändringar*.

⁷⁴ Lagercrantz Group: effekter vid övergång till IFRS.

⁷⁵ Törning, Eva, *Avskrivning av goodwill – enligt god svensk redovisningssed*.

⁷⁶ Dagens Industris ledarredaktion, *Nya regler för goodwill ger inte mer att dela ut*.

⁷⁷ Törning, Eva, *Avskrivning av goodwill – enligt god svensk redovisningssed*.

kraven på särredovisning av immateriella tillgångar, har minskat.⁷⁸ Törning anser i sin artikel att ”läsaren av årsredovisningen kommer i framtiden att behöva kritiskt granska de upplysningar som företaget lämnar om hur goodwillvärdet beräknats”.⁷⁹

3.3.7 – IFRS 3:67 i – Förvärvade bolagets resultat efter förvärvstidpunkten

Här skall lämnas upplysning om summan av den förvärvade enhetens resultat efter förvärvstidpunkten som är innefattat i förvärvarens resultat för perioden. Alltså skall uppgift lämnas om hur mycket som den förvärvade enheten har bidragit med till koncernens resultat. Denna upplysning skall lämnas såvida det inte är praktiskt genomförbart att lämna upplysningen och då skall anledningen till detta anges.

3.3.8 – IFRS 3:70 a – Koncernens intäkt

Här skall uppgift lämnas om den förenade enhetens intäkt under perioden som om förvärvstidpunkten för alla rörelseförvärv som skett under perioden hade varit i början av denna period. Denna upplysning skall lämnas såvida det inte är praktiskt genomförbart att lämna upplysningen och då skall anledningen till detta anges.

3.3.9 – IFRS 3:70 b – Koncernens resultat

Här skall uppgift lämnas om den förenade enhetens resultat under perioden som om förvärvstidpunkten för alla rörelseförvärv som skett under perioden hade varit i början av denna period. Denna upplysning skall lämnas såvida det inte är praktiskt genomförbart att lämna upplysningen och då skall anledningen till detta anges.

3.3.10 – IFRS 3:76 – Nedskrivning av goodwill

Här skall det förvärvande företaget lämna upplysning om återvinningsvärdet och eventuell nedskrivning av goodwill.

När IFRS 3 utarbetades hade IASB att välja mellan att behålla det gamla synsättet som i IAS 22 förespråkades, vilket innebar att skriva av anskaffningsvärdet över den bedömda ekonomiska livslängden. Alternativet var att fokusera på det redovisade värdet för tillgången i balansräkningen, vilket innebär att man minst årligen prövar om värdet kan försvaras. I båda fallen handlar det om att fördela kostnaden för investeringen i goodwill över tiden. Bland annat på grund av att det senare alternativet överensstämmer med det amerikanska regelverket, valde IASB att implementera detta synsätt i IFRS 3. Det skall dock tilläggas att IASB:s ledamöter inte var eniga på denna punkt.

En rent regelmässig bakgrund till den nya hanteringen av goodwill är att innehållet i denna post ses som en tillgång med obestämbar nyttjandeperiod.⁸⁰ Enligt IAS 38 som berör immateriella tillgångar, skall en immateriell tillgång anses ha obestämbar

⁷⁸ Dagens Industris ledarredaktion, *Nya regler för goodwill ger inte mer att dela ut.*

⁷⁹ Törning, Eva, *Avskrivning av goodwill – enligt god svensk redovisningssed.*

⁸⁰ Ibid.

nyttjandeperiod om det inte finns någon möjlighet att prediktera någon gräns för den tid som tillgången antas generera ett positivt nettokassaflöde till rörelsen.⁸¹

Har goodwill en gång skrivits ner är det emot IAS 36:124 att skriva upp det igen, trots att företaget kan påvisa att goodwill återtagit sitt ursprungliga värde. Detta på grund av att ökningen av goodwillens återvinningsvärde troligen är en ökning av internt upparbetad goodwill, vilket inte är tillåtet att aktivera.⁸²

3.3.10.1 Debatt

En följd av IASB:s beslut blev att företagen slipper ställas inför den subjektiva och i många fall omöjliga uppgiften att avgöra hur lång nyttjandeperiod som är hänförlig till goodwill. Detta ger i gengäld ett betydande merarbete vid det årliga nedskrivningstestet och dessutom krävs av IFRS 3 avsevärt utökade upplysningar. I årsredovisningen skall i enlighet med IFRS 3 lämnas en redogörelse för alla väsentliga antaganden som gjorts vid genomförandet av nedskrivningstestet som är hänförligt till goodwill.⁸³ Nedskrivningstesten baseras oftast på en diskonterad kassaflödesberäkning som kräver en hel del delvis subjektiva antaganden. I artikeln *Första erfarenheterna av IFRS-redovisningen* skriver Buisman⁸⁴, efter att ha gått igenom ett okänt antal årsredovisningar, att han får intrycket av att bolagen har haft svårt att hitta en balans i de nya kraven som ställs med anledning av nedskrivningstest. Informationen skall vara så transparent som möjligt utan att alla affärshemligheter avslöjas.⁸⁵

Eftersom nedskrivningstest oftare än årligen skall genomföras om det finns indikation på att värdenedgång skett, anser ekonomie doktor Nilsson innebära att det redovisade värdet av goodwill rimligtvis inte torde vara mer behäftat med osäkerhet än värdet av tillgångar i allmänhet.⁸⁶

Professor Geoffrey Whittington, ledamot i IASB, är inte av samma uppfattning som förespråkarna för det nya regelsystemet. Whittington är bekymrad över att metoden med avskrivning förkastas. Han anser att IFRS 3 förlitar sig på ett möjligen otillförlitligt nedskrivningstest som oundvikligen inte kan särskilja internt upparbetad goodwill från förvärvad. Whittington hävdar att det vore bättre om den tidigare använda metoden med nedskrivningstest som komplettering till avskrivning fortsatte att gälla. Dock inser Whittington att varken nedskrivningstest med eventuella nedskrivningar eller avskrivningar kompletterad med nedskrivningstest helt uppnår syftet med att värdera förbrukningen av goodwill på ett perfekt sätt. Professorn anser att redovisning av goodwill är ett av de svåraste problemen i externredovisning och att svårigheten härrör från goodwillens själva karaktär.⁸⁷

⁸¹ 184. Goodwill får inte skrivas av.

⁸² IAS 36:124 och 125.

⁸³ Jansson, Thomas, Nilsson, Jörgen och Rynell, Thomas, *Redovisning av företagsförvärv enligt IFRS innebär omfattande och väsentliga förändringar*.

⁸⁴ Buisman är auktoriserad revisor, ordförande i FAR:s Redovisningskommitté samt IFRS Technical Partner i den svenska och internationella organisationen inom PricewaterhouseCoopers.

⁸⁵ Buisman, Jan, *Första erfarenheterna av IFRS-redovisning*.

⁸⁶ Dagens Industris ledarredaktion, *Visst kan nya goodwillregler medföra större utdelningar*.

⁸⁷ 184. Goodwill får inte skrivas av.

Den pågående debatten har haft ett visst fokus på resultatet av nedskrivning istället för avskrivning av goodwill med avseende på utdelningar. Thorell anser att det är en farlig synvilla att när goodwill inte längre skrivs av rutinmässigt så kan det plötsligt se ut som om det finns mer pengar att dela ut i bolaget. Angående detta har Thorell som argument att det underliggande ekonomiska förhållandet inte påverkas av regelförändringar. Av detta drar han slutsatsen att den nya värderingen av goodwill inte bör ge någon omedelbar påverkan på utdelningens storlek.⁸⁸ Dock anser ekonomie doktor Nilsson att Thorells synsätt inte är med verkligheten överensstämmande. IASB anser, på grund av regelskiftet, per definition att nedskrivning istället för avskrivning bättre speglar den ekonomiska verkligheten. Om IASB har rätt i ovanstående är det de förra reglerna som på ett tvivelaktigt sätt visade vilka medel som var utdelningsbara och inte. Alltså kan sanningen vara att det även under styret av de förra reglerna fanns mer i bolagen att dela ut. Resultatet och det egna kapitalet i koncernen ökar ju om goodwill inte alls skrivs ned eller om goodwill skrivs ned med mindre än storleken på de avskrivningar som skulle ha gjorts enligt tidigare regler. Detta leder förstås till att koncernerna i realiteten har mer att dela ut än vad de syntes ha innan de nya reglerna togs i bruk.⁸⁹ Dessutom måste utdelningar enligt försiktighetsregeln alltid kunna försvaras ur företags- och koncernperspektiv. Bland annat skall hänsyn tas till kort- och långsiktigt finansieringsbehov samt till förekommande risker.⁹⁰

---

⁸⁸ Dagens Industris ledarredaktion, *Nya regler för goodwill ger inte mer att dela ut.*

⁸⁹ Dagens Industris ledarredaktion, *Visst kan nya goodwillregler medföra större utdelningar.*

⁹⁰ Dagens Industris ledarredaktion, *Nya regler för goodwill ger inte mer att dela ut.*

4 Empiri

Empiriavsnittet är uppdelat i två delar. Först kommer den empiri som insamlats inom ramen för undersökningen av årsredovisningar. Sedan följer den empiri som sprungit ur intervjuerna med börsanalytiker.

4.1 Granskning av årsredovisningar

Vid undersökningen av årsredovisningar kunde man inte alltid enkelt säga att företagen hade, eller inte hade, följt upplysningskraven. Vid undersökning av vissa upplysningar fanns nästan lika många olika sätt att redovisa som det fanns företag. Vi har i möjligaste mån försökt att förenkla och sammanfatta företagens olika sätt att lämna upplysningar för att hålla ner svarsalternativen. Detta för att tydligare redovisa resultatet av undersökningen. I anslutning till de upplysningskrav nedan, vilka företagen redovisat på vitt skilda sätt, finns en beskrivning därav.

Enligt IFRS 3 får företag lämna uppgifter i aggregerad form såvida de olika rörelseförvärv som här inbegrips enskilt kan betraktas som oväsentliga.⁹¹ Där uppgift har lämnats i aggregerad form har vi inte tagit ställning till om detta har skett på tillbörligt sätt eller inte. De uppgifter som lämnats i aggregerad form ses alltså i följande sammanställning som tillräckliga.

4.1.1 – IFRS 3:67 a – Namn och beskrivning av verksamheten

Namn på verksamheten	Antal företag
För de största/väsentliga förvärven:	7
För något/några av förvärven:	3
Uppgift:	22
Summa:	32

Det är en subjektiv uppgift att utreda om ett företag lämnat en tillräcklig beskrivning av den förvärvade verksamheten. Vi har inte gjort någon bedömning om huruvida beskrivningarna av verksamheten är tillräckliga eller inte. De årsredovisningar som innehållit beskrivningar av förvärvade verksamheter över huvud taget, har här redovisats som fullgoda beskrivningar.

Beskrivning av verksamheten	Antal företag
Ingen uppgift:	6
För de största/väsentliga:	7
För något/några av förvärven:	5
Uppgift:	14
Summa:	32

⁹¹ IFRS 3:68.

4.1.2 – IFRS 3:67 b – Förvärvstidpunkt

	Antal företag
Ingen uppgift:	4
För de största/väsentliga:	6
För vissa förvärv oavsett storlek:	4
Uppgift:	18
Summa:	32

4.1.3 – IFRS 3:67 c – Röstandel

De flesta förvärv har varit förvärv av hela företag och det förvärvande företaget har således erhållit samtliga eget kapitalinstrument.

	Antal företag
Ingen uppgift:	1
Antal aktier för det/de största förvärvet/förvärven:	2
För vissa av förvärven:	3
För det största förvärvet:	1
Uppgift:	25*
Summa:	32

* I de fall (7) där företagen uppgett att de förvärvat en viss andel aktier antas denna andel vara lika med andelen röster.

4.1.4 – IFRS 3:67 d – Anskaffningsvärde och beskrivning

Delvis uppgift innebär att företagen i fråga för vissa förvärv helt uteslutit redovisning av anskaffningsvärdets storlek. De, i detta fall 2, företag som redovisat på detta sätt har för åtminstone ett förvärv redovisat anskaffningsvärdets storlek.

Anskaffningsvärde	Antal företag
Ingen uppgift:	5
Delvis uppgift:	2
Uppgift:	25
Summa:	32

Delvis beskrivning innebär i nedanstående tabell att företaget i fråga har redovisat vad delar av anskaffningsvärdet består av men utelämnat resterande information.

Beskrivning av anskaffningsvärde	Antal företag
Ingen uppgift:	9
Delvis beskrivning:	1
Beskrivning:	22
Summa:	32

En stor del av ovanstående uppgifter stod i årsredovisningarna att finna i aggregerad form.

4.1.5 – IFRS 3:67 f – Förvärvsanalys

Bland de företag som redovisas i kategorin *Uppgift* finns även företag som inte gjort speciellt långtgående uppdelningar av de olika tillgångarna. I vissa fall är uppdelningen endast i posterna immateriella samt materiella tillgångar. Enligt IFRS 3 skall exempelvis immateriella tillgångar delas upp i hög grad. Vi kan dock inte bedöma hur många immateriella tillgångar som företagen bör specificera. Således kan vi inte bedöma riktigheten i dessa antaganden och därför har vi redovisat dessa som om företagen har gjort en korrekt förvärvsanalys. Alltså kan de företag som finns under *Uppgift* ha gjort, från intressenters synvinkel, en alldeles för knapphändig förvärvsanalys.

Inte för något annat granskat upplysningskrav fanns så stor spridning i hur företagen redovisat som för *Förvärvsanalys*.

	Antal företag
Ingen uppgift:	1
Enbart värde på goodwill:	4
Verkliga värden för det/de största förvärvet/förvärven och jämfört. Aggregerat för resten och inte jämfört:	3
Verkliga värden för det/de största förvärvet/förvärven och jämfört. Aggregerat för 2 och jämfört, resten varken aggregerat eller jämfört:	1
Verkliga värden, men ej jämförda:	8
Uppgift:	15
Summa:	32

4.1.6 – IFRS 3:67 h – Beskrivning av goodwill

De företag som ingår i *Delvis beskrivning* har exempelvis specificerat goodwillposten för enbart vissa av förvärven, bara beskrivit delar av posten eller gjort kombinationer av ovanstående. Den vanligaste beskrivningen av goodwill var att den var hänförlig till uppkomna synergier. Det fanns också beskrivningar som lämnades av få bolag, såsom ”penetrering av marknaden”, ”den uppbyggda verksamheten” och ”rätten att förvalta bolaget”.

	Antal företag
Ingen beskrivning:	15
Delvis beskrivning:	9
Beskrivning av hela posten:	8
Summa:	32

4.1.7 – IFRS 3:67 i – Förvärvade företags resultat efter förvärvstidpunkten

	Antal företag
Ingen uppgift:	14*
Resultat för vissa förvärv:	2
Uppgift:	16**
Summa:	32

* Varav ett som konsoliderades 31/12.

** Varav ett som inte redovisade för oväsentliga förvärv men förklarade varför det inte kunde genomföras och därmed redovisas.

4.1.8 – IFRS 3:70 a – Koncernens intäkt

Med koncernens intäkt menas den intäkt som koncernen skulle ha redovisat om samtliga förvärv genomförts under första dagen i räkenskapsåret.

	Antal företag
Ingen uppgift:	18
Går att räkna ut:	2
För det största förvärvet:	1
Förklarat varför ej möjligt:	1
Uppgift:	10
Summa:	32

4.1.9 – IFRS 3:70 b – Koncernens resultat

Med koncernens resultat menas det resultat som koncernen skulle ha redovisat om samtliga förvärv genomförts under första dagen i det nya räkenskapsåret.

	Antal företag
Ingen uppgift:	17
Går att räkna ut:	2
För ett av förvärven:	1
För det största förvärvet:	1
Förklarat varför ej möjligt:	1
Uppgift:	10
Summa:	32

4.1.10 – IFRS 3:76 – Nedskrivning av goodwill

Samtliga undersökta företag hävdar i sina årsredovisningar att nedskrivningstest har genomförts. Texten som skall beskriva nedskrivningstestet är genomgående standardiserad och är i nästan samtliga fall skriven i mycket allmänna ordalag.

4.2 Intervju av börsanalytiker

4.2.1 Användande av notapparaten

Använder du notapparaten som underlag för de bedömningar av företag som Du gör i Ditt arbete?

Samtliga respondenter svarade *Ja* på denna fråga.

4.2.2 Ökade upplysningskrav

Med IFRS 3 har som sagt upplysningskraven ökat. Är detta någonting som Du allmänt har nytta av i Ditt arbete? Är det i så fall någon speciell upplysning som har underlättat särskilt?

Respondent 1 tyckte allmänt sett angående regelskiftet att det var negativt att det inte finns tillräckligt mycket historiska data att jämföra med. Dessutom ansåg denne att IFRS har gjort årsredovisningarna mer redovisningstekniska utan att spegla verkligheten. Förut redovisades två resultaträkningar, en redovisningsteknisk respektive en mer verklig. Dock anser respondenten att dessa svårigheter främst gjort sig synliga i bankbranschen.

Respondent 2 ansåg att regelsystemet var så pass nytt att det var svårt att säga om det var någon speciell upplysning som underlättat särskilt mycket. Allmänt sett tyckte denne dock att ju mer information man har, desto bättre.

Respondent 3 ansåg att insynen i företagen har ökat vad gäller rörelseförvärv.

Respondent 4, 5 och 6 kunde inte komma på något speciellt krav på upplysningar som särskilt hade underlättat deras arbete.

4.2.2.1 – IFRS 3:67 f – Förvärvsanalys

Enligt IFRS 3 skall företag som genomfört rörelseförvärv i större utsträckning än tidigare hänföra köpeskillingen till tillgångar i det förvärvade företaget. Tidigare kunde till exempel "varumärken" och "hyreskontrakt" ingå i goodwill. Underlättar denna utveckling de bedömningar som Du gör i Ditt arbete? I så fall hur?

Respondent 1 ansåg de utökade kraven vara mycket bra. Innan ansåg denne att det kunde vara svårt att finna substans i förvärven. Ett av de företag som denne respondent följer hade tidigare gjort mycket stora avskrivningar på goodwill. Respondenten tycker att det är bättre då detta är omöjligt.

Respondent 2 ansåg kort och gott att denna längre gående uppdelning underlättade dennes arbete som börsanalytiker.

Respondent 3 ansåg att denna regelförändring har tydliggjort redovisningen vid förvärv. Dock anser denne att det är ett marginellt informationstillskott som regelförändringen

bidragit med. Vidare anser respondent 3 att det snarare är andra parametrar som styr hur man som analytiker ser på förvärv, såsom exempelvis återköp av aktier och marginalantaganden.

Respondent 4 ansåg inte att denna regelförändring hade underlättat dennes bedömningar i arbetet. Tidigare, sade respondenten, justerade vi bort goodwill och immateriella tillgångar om det inte handlade om någon speciell tillgång, såsom tidsbegränsad patent då man exakt visste livslängden. Den nya uppdelningen har inte resulterat i några förändringar vid analys av företagen. Denna respondent har helt enkelt i sina bedömningar bortsett från IFRS 3. Varför IFRS 3 inte är intressant beror också på att avskrivningar inte har någon kassaflödeseffekt. Respondenten anser att uppdelningen på fler immateriella tillgångar är godtycklig.

Respondent 5 tycker att analysering av rörelseförvärv är krångligare nu. Förut var det en mer tydlig definition av tillgångarna kontra goodwill. Förut kunde man på ett annat sätt rensa för goodwill. Nu vet man inte om de från förvärven uppkomna immateriella tillgångarna är att betrakta som goodwill eller som just immateriella tillgångar. Respondenten tror att aktiemarknaden vill kunna justera för sådana saker, vilket nu alltså är svårare.

Respondent 6 anser överlag att det är lättare att analysera när företagen vid rörelseförvärv delar upp i fler immateriella tillgångar. Dessutom anser respondenten att avskrivning framöver blir synlig.

4.2.2.2 – IFRS 3:67 h – Beskrivning av goodwill

Goodwills innehåll skall enligt IFRS 3 specificeras. Är denna specificering användbar och underlättar den Ditt arbete? I så fall hur?

Respondent 1 anklagade specificeringen av goodwill vara godtycklig. Dessutom tyckte densamme att ”för god precision ger falsk precision”.

Respondent 2 ansåg allmänt sett att ju mer information man har desto bättre. Angående goodwill specifikt ansåg respondent 2 att denna ökade information också var bra. Den resulterar i ökade krav på företagen så att de inte kan ha så stora slaskposter.

Respondent 3 ansåg istället att betydelsen av posten goodwill överhuvudtaget blivit av mindre betydelse eftersom själva posten blivit mindre genom implementeringen av IFRS. Denne ansåg dock att goodwill fortfarande ger en viss indikation vid förvärv.

Respondent 4 ansåg inte alls att specificeringen av goodwill var användbar eller underlättade dennes arbete.

Respondent 5 tyckte att det var bra att man får mer detaljerad beskrivning. Respondenten ansåg att denna regelförändring var lite positiv, men att det inte vara någon ”jättestor grej”. Om ett företag skulles strunta i denna upplysningsplikt så skulle det för respondent 5 inte ha så stor betydelse.

Respondent 6 berättade att det inte spelar så stor roll om företag inte följer detta krav på upplysningar eftersom analytiker har kontakt med finansavdelningarna och IR-avdelningarna (*Investor Relations*) på de företag som analyseras. Detta gör att all information analytiker använder i sitt arbete inte behöver komma från årsredovisningar.

5 Analys

Analysen, vilken presenteras i följande kapitel, bygger på uppsatsen frågeställningar och binder samman dessa med referensramen och empirin för att fylla uppsatsens syfte.

För att ge läsaren bästa möjligheter att på ett lätt sätt ta till sig uppsatsens innehåll har vi genom hela uppsatsen försökt att på samma logiska vis dela upp de olika avsnitten. I analysen nedan kan därför initialt läsas om allmän analys av upplysningar. Som underrubrik finns där en koppling till IASB:s tankar på upplysningar. Den i referensramen förekommande rubriken *Discolousoure Theory*, återfinns dock inte i denna analysdel. Detta avsnitt har istället så långt det går applicerats i olika delar av analysavsnittet. Sedan följer enskilt de krav på upplysningar som genomgått väsentliga förändringar eller av annan anledning förtjänar att enskilt redovisas.

5.1 Allmänt om upplysningar

De finansiella rapporternas syfte är att tillhandahålla information om företagets finansiella ställning och resultat. Den finansiella rapporten skall innehålla sådan information så att den tillgodoser merparten av användarnas informationsbehov.⁹² IASB anser därmed angående rörelseförvärv att de upplysningar som häri skall ingå täcker merparten av användarnas informationsbehov. Att många av de fakta som skulle ha funnits i de finansiella rapporterna saknas, gör per definition med detta resonemang att vissa användare inte får sitt informationsbehov täckt.

Från granskningen av årsredovisningarna framkom att det generellt sett inte var helt sällan som information som krävs av IFRS 3 inte tillhandahölls. Detta står i strid med vad Thomas Jansson hävdar: *"många företag har lämnat riktigt bra information"*. Vidare anser Jansson att endast några få företag har lämnat, vad man kan uppfatta som väl kortfattad information.⁹³ Till denna asymmetri i vår uppfattning kontra Janssons uppfattning kan anledningen vara att vi koncentrerat våra ansträngningar på bestämda delar av de ökade upplysningskraven som IFRS ställer, medan Jansson möjligen har gjort en mer övergripande studie. Dessutom besitter Jansson mycket större kunskaper om vad som är väsentliga upplysningar och inte. Vi kan inte med vår ringa erfarenhet lika säkert som Jansson, bedöma vilka upplysningskrav som kan anses vara väsentliga. Därmed kanske vissa av de krav som vi upptäckt inte tillgodosetts, inte har någon betydelse i sitt sammanhang. Dock har vi varit i kontakt med intressenter och hört vad de anser om upplysningskraven. Eftersom det är intressenterna som enligt IASB fått sina behov av information stillade av de utökade kraven på upplysningar, är ändå de svar vi fått på intervjuerna relevanta. Några börsanalytiker ansåg att de nya kraven på upplysningar underlättade för de beslut som togs i deras arbete. Då kanske man ändå inte kan säga att de företag som inte lämnat sådana informationer har lämnat *"riktigt bra information"*.

---

⁹² Fagerström, Arne och Lundh, Simon, (2005) *Internationella Redovisningsregler (IAS) med ett svenskt perspektiv*, sidan 13.

⁹³ Jansson, Thomas och Hurtig, Malin, *Få oväntade effekter vid övergången till IFRS*.

Chiangs och Hopes undersökningar, vilka båda visar att mer upplysningar leder till bättre prognoser kan, utifrån svaren från de analytiker vi har intervjuat, varken bekräftas eller motsägas. Analytikerna har olika syn på de nya upplysningar som tillkommit i och med införandet av IFRS 3. 4 av respondenterna kunde se fördelar med de ökade upplysningarna, medan resterande 2 var av uppfattningen att rörelseförvärv nu är svårare att analysera, eller åtminstone inte lättare. Alltså råder det delade meningar angående huruvida börsanalytiker anser att deras beslut underlättats genom införandet av IFRS, med ökade upplysningskrav som följd. Dock kan vi tänka oss att det är möjligt att börsanalytiker i allmänhet möjligen lär sig att använda de nytillkomna, väsentliga upplysningarna på ett för dem mer fördelaktigt sätt i framtiden, vilket i sin tur kunde underlätta för dessa börsanalytiker att göra bättre prognoser.

IFRS:s grundsten är att informationsbehovet för kapitalmarknaden skall tillgodoses⁹⁴. Det är mot denna bakgrund som de nya rekommendationerna har utarbetats. Vi har genom intervjuerna med börsanalytiker fått reda på att flera i denna yrkesgrupp anser att de nya IFRS-reglerna underlättar de beslut som de tar i sitt arbete. Eftersom granskningen av årsredovisningarna visar att alla krav på upplysningar inte tillgodosetts så finns det uppenbarligen intressenter som anser att upplysningarna underlättar deras beslut alltmedan dessa upplysningar inte står att finna. Eftersom regelverkets syfte är att tillgodose intressenters krav på upplysningar är det därför av ondo att inte företagen som upprättar sina årsredovisningar enligt IFRS följer de krav på upplysningar som där ställs. Dock skriver Buisman i sin artikel *Första erfarenheterna av IFRS-redovisning* att det är ”svårt att nå målet första året eftersom processen underskattats”. Alltså är det troligt att man, när de nya rekommendationerna är mer inarbetade, kommer att finna mer långtgående upplysningar än vad som i 2005 års årsredovisningar står att finna.

De krav på upplysningar som ställdes redan i RR 1:00 och som har sin motsvarighet i de nya rekommendationerna har inte alltid i de undersökta bolagens årsredovisningar tillgodosetts. Detta trots att dess grad av efterlevnad rimligtvis inte kan tillskrivas barnsjukdomar. De skillnader som hittats mellan de givna upplysningarna och IFRS 3:s upplysningskrav kan man alltså inte skylla på dålig implementering av regelverket.

5.1.1 IASB:s syn på lämnad information

Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter beskriver att IASB:s syn på information av värde för användarna som beslutsunderlag, är att denna skall vara relevant. Många av de börsanalytiker, som inom ramen för denna uppsats har intervjuats, anser att de utökade kraven som IASB ställt på företag i samband med rörelseförvärv inte underlättar för de beslut som dessa tar i sitt arbete. Alltså är, enligt vissa börsanalytiker, denna information inte relevant och därmed, enligt IASB:s egen definition, inte av värde.

Information enligt IASB kan vara så osäker att de finansiella rapporterna riskerar att bli vilseledande. 2 börsanalytiker som i samband med denna uppsats intervjuats påpekade att de ansåg specificeringen av goodwill respektive det utökade kravet på att hänföra köpeskillingen till immateriella tillgångar, vara alltför godtycklig och därmed osäker.

⁹⁴ Buisman, Jan, *Första erfarenheterna av IFRS-redovisning*.

De båda börsanalytikerna anser alltså, enligt IASB:s definition, att informationen inte är tillförlitlig.

Ur *Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter* framkommer att IASB anser att för att information skall vara användbar som beslutsunderlag för användare måste den vara fullständig. Granskningen av årsredovisningarna visar att informationen i många fall inte är fullständig. Informationen skall, enligt IASB, vara fullständig i förhållande till kostnaderna för att ta fram informationen. Eftersom många av de upplysningar som IFRS 3 kräver inte är förhandlingsbara måste IASB därmed anse att nyttan med redovisandet av just dessa informationer i samtliga fall överstiger kostnaden med att ta fram dem. Att dessa informationer inte alltid står att finna betyder alltså enligt IASB:s syn på behovet av fullständighet, att den information som år 2005 givits av företag noterade på Stockholmsbörsens A-lista i vissa fall inte är användbar som beslutsunderlag för användare.

I ovanstående stycke framkom att vissa börsanalytiker anser informationen som IASB kräver vid rörelseförvärv, vara irrelevant och därmed, enligt IASB, inte av värde. Detta kan man ställa mot resonemanget angående fullständighet i ovanstående stycke. Information skall vara fullständig i förhållande till kostnaden för att ta fram den. Är informationen inte av värde är per definition alla kostnader för att ta fram informationen för hög. Många analytiker ansåg att de nya upplysningskraven inte gav bra beslutsunderlag. Samtidigt gav vissa företag i undersökningen denna information. Dessa företag har, enligt ovanstående respondenters tycke, med IASB:s definition, betalat för mycket för att ge informationen i fråga.

5.2 Specifika upplysningskrav

Nedan följer en analys av de krav på upplysningar som genom IFRS 3:s införande har genomgått väsentliga förändringar och/eller givit upphov till debatt och således kan vara av intresse att enskilt analysera.

5.2.1 – IFRS 3:67 d – Anskaffningsvärde och beskrivning

I artikeln *Risk att vi får A- och B-lag på börserna!*⁹⁵ kritiserar *Wedins* med anledning av ett rörelseförvärv som betalats med egna aktier utan att aktiekursen redovisats. Vi har funnit 1 företag som på samma sätt gjort detta misstag i sin redovisning. Dessutom återfanns 5 företag i undersökningen som inte nämnde någonting över huvud taget om anskaffningsvärdet för sitt/sina förvärv. Sammanlagt var det dessutom 9 företag som inte specificerade vad anskaffningsvärdet bestod av. Detta är framförallt en allvarlig anmärkning om det, som i *Wedins* fall, handlar om förvärv som betalas med egna aktier. Rundfelt hävdar i ovanstående artikel att han anser att *Wedins* har gjort en ”allvarlig miss”. Denna åsikt kan därmed också appliceras på de företag som genom denna undersökning visat sig inte redovisa anskaffningsvärdet för de gjorda förvärven.

Även om anskaffningsvärdet inte är specificerat i not kan man som läsare ändå ofta få en uppfattning om storleken på anskaffningsvärdet genom att granska företagets

⁹⁵ Rundfelt, Rolf, *Risk att vi får A- och B-lag på börserna!*.

resultaträkning eller kassaflödesanalys. Detta kan vara ett incitament till att detta upplysningskrav inte har störst betydelse. De flesta företag i undersökningen har dock angivit anskaffningsvärdet som en del av förvärvsanalysen.

5.2.2 – IFRS 3:67 f – Förvärvsanalys

Att förvärvsanalysen är en viktig upplysning med en därtill hörande debatt kan till viss del skönjas i undersökningen av årsredovisningarna. 5 företag har i princip helt låtit bli att redovisa en förvärvsanalys. Å andra sidan är det bara knappt hälften (15) som har redovisat en korrekt förvärvsanalys. Dock finns det säkert inom dessa flera som inte tillräckligt noga specificerar förvärvade, främst immateriella, tillgångar. Då vi inte har tillräckliga kunskaper i området kan vi dock inte bedöma vad som är tillräckligt noggranna upplysningar.

De utökade kraven på redovisning till verkliga värden samt de nya kraven på avsevärt fler extraupplysningar som IFRS 3 givit upphov till, anser Jansson, Nilsson och Rynell, ger intressenter ett bättre underlag vid bedömning av företagsförvärv.⁹⁶ I intervjun med analytiker 1 framkom att denne håller med Jansson, Nilsson och Rynell vad gäller de ökade möjligheterna att bedöma rörelseförvärv. Analytiker 1 ansåg att denne innan införandet av IFRS ibland hade svårt att finna substans i förvärven. Genom de nu mer långtgående kraven på specificering och hänförelse av köpeskillingen till tillgångar i det förvärvade företaget har möjligheterna att finna substans i förvärven ökat. Också respondent 2, 6 och till viss del respondent 3 ansåg att detta utökade krav hade underlättat för de beslut som de tar i sitt arbete. Detta kan man ställa mot att undersökningen av årsredovisningarna som vi gjort uppvisade att knappt hälften av företagen tillfredsställer dessa respondenters önskan att se en förvärvsanalys i årsredovisningarna.

Respondent 4 sade att denne tidigare justerade bort goodwill respektive immateriella tillgångar om man inte exakt visste livslängden på dem. Respondent 4 bortser i detta avseende istället helt från de förändringar som IFRS 3 inneburit. Dessutom ansåg respondent 4 att uppdelningen på fler immateriella tillgångar är för godtycklig. Om man ställer detta mot IASB:s föreställningsram upplever således respondent 4 inte att informationen i förvärvsanalysen är tillförlitlig.

5.2.3 – IFRS 3:67 h – Beskrivning av goodwill

Enligt Buisman i *Första erfarenheterna av IFRS-redovisningen* är utgångspunkten i IFRS att aktiemarknaden behöver den information som krävs av IASB.⁹⁷ Bland de börsanalytiker som vi har intervjuat råder det dock skilda meningar angående detta. Enbart 2 stycken av de intervjuade börsanalytikerna ansåg att specificeringen av goodwill underlättade för de beslut som togs i deras arbete. Allmänt sett visar dock, som nämnts innan, att mer upplysningar ger bättre analyser.⁹⁸ Respondent 1 hävdade att specificeringen av goodwill inte hade något informationsvärde. "För god precision ger

⁹⁶ Jansson, Thomas, Nilsson, Jörgen och Rynell, Thomas, *Redovisning av företagsförvärv enligt IFRS innebär omfattande och väsentliga förändringar*.

⁹⁷ Buisman, Jan, *Första erfarenheterna av IFRS-redovisning*.

⁹⁸ Dr. Chiang, Hsiang-tsai, *Analyst's Financial Forecast Accuracy and Information Transparency*.

falsk precision” ansåg densamme. Med anledning av detta uttalande kan man diskutera hur tillförlitlig den information är som återfinns i årsredovisningar med anledning av IFRS 3:s krav på upplysningar.

Törning skriver i en artikel att det som enligt IFRS 3 är goodwill oftast enbart består av de synergieffekter som det förvärvande bolaget förväntas uppnå.⁹⁹ Detta är också vad vi inom ramen för denna uppsats sett att de granskade företagen hävdar i sina årsredovisningar. Andra immateriella tillgångar med obestämd nyttjandeperiod som goodwill hänvisades till av mycket få bolag var *penetrering av marknaden, den uppbyggda verksamheten och rätten att förvalta bolaget*.

”Läsaren av årsredovisningen kommer i framtiden att behöva kritiskt granska de upplysningar företaget lämnar om hur goodwillvärdet beräknats”.¹⁰⁰ Enligt denna åsikt är det alltså av största vikt att företagen vid upprättandet av sina årsredovisningar tillgodoser de krav på upplysningar som IFRS 3 ställer. Att 15 av 32 företag på Stockholmsbörsens A-lista inte tillgodoser IFRS 3:s krav på upplysningar vad gäller beskrivning av goodwill kan med anledning av ovanstående anses vara av betydelse för intressenterna.

Att respondent 2 och 5 anser att definieringen av goodwill underlättar de beslut som de tar i sitt arbete, talar alltså för att IASB har lyckats i sin strävan efter att ge aktiemarknaden den information som den behöver¹⁰¹. Respondent 3 ansåg att goodwill fortfarande ger en viss indikation vid förvärv, även om goodwill fått mindre betydelse genom att goodwillvärdet har minskat genom allokering av köpeskillingen till andra immateriella tillgångar. Betydelsen av goodwill har minskats på grund av att IASB ville minska osäkerheten med hanteringen av goodwill¹⁰². Både respondent 5 och 6 sade sig strunta i om företag tillgodosåg IFRS 3:s krav på upplysningar på denna punkt. Detta eftersom denna upplysning inte har så stor betydelse för dem. Dessutom påpekade respondent 6 att om denne saknade någon information så tog denne kontakt med företagets i fråga Investor Relations-avdelning.

5.2.4 – IFRS 3:76 – Nedskrivning av goodwill

Samtliga företag i undersökningen hävdar i sina årsredovisningar att ett nedskrivningstest har genomförts. Denna text har i de undersökta företagen genomgående presenterats på ett mycket standardiserat sätt. I stort sett har samtliga företag använt sig av samma text vid beskrivning av nedskrivningstesten som gjorts. Bara i sällsynta fall presenterades i de undersökta årsredovisningarna de antaganden som ligger till grund för nedskrivningstestet. Dock är det svårt utan gällande praxis att hävda att denna information är tillräcklig eller inte. Buisman skriver i sin artikel *Första erfarenheterna av IFRS-redovisning*, angående nedskrivningstest, att upplysningskraven är långtgående, samtidigt som han får intrycket av att ett flertal företag haft svårt att finna rätt balans i dessa nya krav. Mot denna bakgrund anser vi det vara mycket svårt att över huvud taget dra några slutsatser eller göra några uttalanden angående regelskiftet i

⁹⁹ Törning, Eva, *Avskrivning av goodwill – enligt god svensk redovisningssed*.

¹⁰⁰ Dagens Industris ledarredaktion, *Nya regler för goodwill ger inte mer att dela ut*.

¹⁰¹ Buisman, Jan, *Första erfarenheterna av IFRS-redovisning*.

¹⁰² Dagens Industris ledarredaktion, *Nya regler för goodwill ger inte mer att dela ut*.

samband med nedskrivning av goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod. Vad som kan sägas är alltså enbart att samliga företag som inom ramen för denna uppsats undersökts, har hävdats att ett nedskrivningstest genomförts.

6 Slutsatser

I detta avsnitt presenteras uppsatsens slutsatser, vilka ger svar på de frågeställningar som uppsatsen bygger på.

Innehåller årsredovisningarna, utgivna av de på Stockholmsbörsens A-lista noterade företagen, de upplysningar som IFRS 3 kräver vid rörelseförvärv?

Nej. Många upplysningar saknas i flertalet årsredovisningar. Dock kan anledningen till viss del vara att det är svårt att under första året nå målet, varför vi möjligen kommer att se högre grad av tillämpning i framtiden.

Enligt IFRS 3 skall upplysningar lämnas, vilka också återfinns i det tidigare följda regelverket, RR 1:00. Dessa oförändrade upplysningskrav efterlevs inte heller alltid. Den i vissa fall låga grad av efterlevnad av dessa upplysningskrav kan man inte hänföra till dålig implementering av regelverket eller barnsjukdomar.

Vi har i uppsatsen inte, bland annat på grund av vår relativt begränsade kunskap i ämnet, gjort någon helhetsbedömning av lämnade upplysningar vid förvärv för vart och ett av företagen. Kanske kan således den sammanlagda informationen i vissa årsredovisningar vara bättre än vad vår undersökning antyder.

I frågeställningen framgick att om svaret på huvudfråga 1 var *Nej* skulle underfrågan till denna besvaras. Svaret på den frågan redovisas därför nedan.

På vilket sätt efterlevs inte IFRS 3:s krav på upplysningar vid rörelseförvärv?

Olika rekommendationer efterlevs i olika utsträckning. För många upplysningar går det inte att direkt säga om företaget har, eller inte har, efterlevt upplysningskraven. Det tydligaste exemplet på detta är upplysningen angående förvärvsanalys. Det finns i årsredovisningarna väldigt många varianter av förvärvsanalyser.

Bland de företag som vi i empirin kategoriserat som att förvärvsanalys redovisats, finns med all säkerhet företag som gjort så knapphändiga analyser att de inte lämnar så mycket information som var IASB:s intention. Enligt IFRS 3 skall en förvärvsanalys göras och sedan redovisas för att ge intressenter förståelse för de gjorda förvärven. Detta innebär att även om många företag, i sina årsredovisningar, visar tunna förvärvsanalyser, kan de mycket väl ha gjort omfattande analyser. En anledning för företag att inte specifikt redovisa samtliga upplysningar i förvärvsanalysen tror vi kan vara på grund av konkurrensskäl.

Vad gäller ett annat av de väsentliga ny tillkomna upplysningskraven, beskrivning av goodwill, är efterlevnaden varierad. Uppgift härom återfinns hos knappt hälften av de undersökta årsredovisningarna.

Andra upplysningskrav har en högre grad av efterlevnad. Exempelvis hävdas av samtliga företag att nedskrivningstest har genomförts. Dock är denna text i

årsredovisningarna genomgående standardiserad. I stort sett har samtliga företag använt sig av samma text vid beskrivning av nedskrivningstesten som gjorts. Bara i sällsynta fall presenterades i de undersökta årsredovisningarna de antaganden som ligger till grund för nedskrivningstestet. Återigen tror vi att detta kan vara på grund av konkurrensskäl.

Underlättas börsanalytikers beslut av graden av efterlevnad för de väsentliga utökade kraven på upplysningar som IFRS 3 kräver vid rörelseförvärv?

Det rådde delade meningar bland analytikerna vad gäller nyttan med upplysningar angående rörelseförvärv. Att alla företag inte redovisat förvärvsanalysen eller en beskrivning av goodwill i sin årsredovisning behöver inte betyda att analytiker inte kan få tag på informationen. Detta eftersom analytiker kan kontakta företagets finans- och IR-avdelningar.

Genom intervjuerna framkom dock att vissa analytiker anser att deras bedömningar underlättas av de ökade kraven på upplysningar. Detta tillsammans med det faktum att inte samtliga företag redovisar dessa upplysningar ger per definition att vissa analytiker anser information vara behjälplig vid beslut, alltmedan denna information inte står att finna i årsredovisningarna. Enligt ovan angående analytikers möjligheter att nå företags finans- och IR-avdelningar, är det möjligen inte främst börsanalytiker som far illa av denna informationsbrist. De intressenter som inte har möjlighet att nå företagen i fråga och därigenom få de uppgifter som en analytiker kan få tag i, anser vi fara mer illa av de icke tillgodosedda kraven på upplysningar.

2 av de 6 tillfrågade analytikerna ifrågasatte att företagen i och med införandet av IFRS 3, i många fall, skall lämna långtgående beskrivningar av vissa ekonomiska händelser. De anser att dessa långtgående beskrivningar tenderar att bli godtyckliga. IASB anser att, för att information skall vara tillförlitlig, och därmed till nytta för intressenter, skall den inte vara behäftad med osäkerhet. Eftersom det framkommit att vissa börsanalytiker anser att vissa upplysningar är godtyckliga är dessa, enligt IASB:s egen definition, inte till nytta eftersom de inte är tillförlitliga.

7 Diskussion

Någonting som har försvårat undersökningen angående årsredovisningarna är, vilket vi kanske trodde då granskningen gjordes, att det inte alltid finns rätt eller fel. Om vi hade genomfört alla årsredovisningar på Stockholmsbörsen så hade ändå utsikterna för att göra vettiga statistiska analyser varit små. Detta eftersom fler svarsalternativ än ”ja” och ”nej” hade krävts för att i enlighet med sanningen redovisa i vilken utsträckning som företagen följt IFRS 3 vad gäller rörelseförvärv. ”Till viss del” är inte ett svar som enligt oss ger särskilt statistiskt sett tillfredsställande resultat. För att komma undan denna problematik så skulle regelsystemet kunna utformas ännu mer detaljstyrt än det nu är, med därtill hörande nackdelar.

Många av de upplysningskrav som står att finna i IFRS 3 är av ganska enkel karaktär. Vi vill här uttrycka vår förvåning över att inte fler företag tillgodosett IFRS 3:s krav på upplysningar. Till exempel IFRS 3:67 a kräver upplysning om det förvärvade företags namn och verksamhet. De väsentliga förvärven har av samtliga undersökta bolag namngetts. Dock saknas på vissa ställen beskrivning av den förvärvade verksamheten. Dessa uppgifter har vi mycket svårt att tro inte finns. Vår gissning skulle kanske vara att det är av konkurrensskäl som sådana uppgifter inte lämnas. Det borde annars, enligt oss, vara en simpel uppgift att utifrån gällande regelverk bocka av de uppgifter som lämnats för att säkerställa att all information kommer med. Så har uppenbarligen inte skett.

7.1 Förslag till fortsatt forskning

Eftersom uppsatsskrivandet är en ständig resa tillsammans med ett levande dokument så har det hela tiden uppkommit nya spännande forskningsfrågor som vi anser att det vore mycket intressant och viktigt att utreda.

Generellt sett vore det intressant att om några år, när IFRS är inarbetat, att undersöka vad övergången resulterat i. Om man utgår från våra forskningsfrågor för denna uppsats vore det av intresse att arbeta utifrån samma frågeställningar om några år och därmed följa upp om några förändringar skett. Kanske följer koncernerna IFRS upplysningskrav i större utsträckning när praxis utarbetats och eventuella oacceptabelt dåliga årsredovisningar har upptäckts av *Övervakningspanelen*, vilket då skrämt andra till att utforma bättre årsredovisningar med mer information. Kanske har intressenterna i form av börsanalytiker kommit på nya sätt att använda notapparaten i de bedömningar som de gör i sitt arbete. Detta vore som sagt intressant att analysera närmare om några år när IFRS är inarbetat.

En variant av ovanstående är att istället för att se frågorna ur ett intressentperspektiv, ha ett fokus på revisorer och redovisningsexperten. Revisorernas och redovisningsexperternas syn kan då möjligen ställas mot de uppgifter som framkommit i denna uppsats.

I övrigt finns det intresse av att mer djupgående undersöka börsanalytikens användning av notapparaten. Detta eftersom IASB:s intention med upplysningskrav är att analytiker lättare skall kunna göra sina bedömningar med hjälp av upplysningarna. Används inte

upplysningarna som underlag för de bedömningar som analytikerna gör i sitt arbete så kan man fråga sig för vem rekommendationerna är skrivna.

En intressant vinkling av denna uppsats vore om man istället för att se hur alla företag tillgodosatt IFRS 3:s krav på upplysningar tittade på och försökte finna ett mönster om ifall vissa företag ger all information medan vissa inte ger någon. Alltså vore ett företagsperspektiv på upplysningskraven av intresse att närmare studera.

8 Källförteckning

8.1 Sekundärdinformation

8.1.1 Böcker

Arbnor, Ingeman och Bjerke, Björn.
Företagsekonomisk metodlära.
Studentlitteratur, Lund, 1994, andra upplagan.

Bell, Judith.
Introduktion till forskningsmetodik.
Studentlitteratur, Lund, 2000, tredje upplagan.

Fagerström, Arne och Lundh, Simon.
Internationella Redovisningsregler (IAS) med ett svenskt perspektiv.
Tryckt i Linköping 2005.

International Accounting Standards Board.
International Financial Reporting Standards (IFRSs) including International Accounting Standards (IASs) and Interpretations as at 1 January 2005.
IASCF, Publications Department, Storbritannien, 2005.

Lundahl, Ulf och Skärvad, Per-Hugo.
Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer.
Studentlitteratur, Lund, 1999, tredje upplagan.

Olsson, Henny och Sörenson, Stefan.
Forskningsprocessen. Kvalitativa och kvantitativa perspektiv.
Liber AB, Falköping, 2002, första upplagan, andra tryckningen.

Patel, Runa och Davidson, Bo.
Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning.
Studentlitteratur, Lund, 2003, tredje upplagan.

Smith, Dag.
Redovisningens språk.
Studentlitteratur, Danmark av Narayana Press, 2006, tredje upplagan.

8.1.2 Föreläsningar

Charles Nadeau.
Purpose, Structure and Regulation of International Financial Markets.
2005-03-08.

8.1.2 Tidskrifter

Dagens Industris ledarredaktion.

Nya regler för goodwill ger inte mer att dela ut.

Dagens Industri. 2005-05-11

Dagens Industris ledarredaktion.

Visst kan nya goodwillregler medföra större utdelningar.

Dagens Industri, 2005-05-19.

Meddelande från IFAC 2005-06-29.

298. Ny definition av gruppforetag i revisionsbranschen?

FAR INFO nummer 7, 2005.

Bergin, Erik.

Krånglet uteblev med ny redovisning.

Svenska Dagbladet Näringsliv, 2006-03-27.

Buisman, Jan.

Första erfarenheterna av IFRS-redovisning.

Balans nummer 5, 2006.

Haskel, Anders.

Svårare att redovisa.

Veckans Affärer, 2005-11-21.

Jansson, Thomas och Hurtig, Malin.

Få oväntade effekter vid övergången till IFRS.

Balans nummer 3, 2005.

Jansson, Thomas, Nilsson, Jörgen och Rynell, Thomas.

Redovisning av företagsförvärv enligt IFRS innebär omfattande och väsentliga förändringar.

Balans nummer 8-9, 2004.

Johansson, Sven-Erik.

Goodwill skall kanske uppskrivas och inte avskrivs.

Balans nummer 6-7, 2004

Nilsson, Sven-Arne.

IASBs förslag till ändringar i koncernredovisningen: förbättrar de den externa redovisningen?

Balans nummer 3, 2003.

Nordström, Linda och Arnell, Göran.

Nya regler för redovisning av goodwill.

KPMG, Stockholm 2004-04-06.

Rundfelt, Rolf.

Risk att vi får A- och B-lag på börserna!

Balans nummer 4, 2006.

Rundfelt, Rolf.

Två nya standarder från IASB – IFRS 3 och IFRS 5.

Balans nummer 5, 2004.

Suneson, Björn.

Nya regler blåser upp bolagens vinster.

Svenska Dagbladet, 2005-05-20.

Törning, Eva.

Avskrivning av goodwill – enligt god svensk redovisningssed.

Balans nummer 2, 2006.

8.1.3 Internet

Dagens Industri

Lista över analyser för Ericsson

Adress: www.di.se

Hämtad: 2005-04-25

Dagens PS.

Enskilda – Sveriges bästa mäklarfirma.

Adress: <http://www.dagensps.se/article.aspx?articleid=3616&catid=4>

Hämtad: 2005-05-14

Deloitte.

Nya internationella regler för redovisning av företagsförvärv. En guide till IFRS 3.

Adress: http://www.deloitte.com/dtt/section_node/0,1042,sid%253D86023,00.html

Hämtad: 2006-04-18

www.iasb.org med kommentar av Nilsson, Sven-Arne.

184. Goodwill får inte skrivas av.

FAR INFO nummer 4 2004.

Övervakningspanelens hemsida.

<http://www.redovisningsradet.se/panel-verksam.html>

Hämtad 2006-04-24

8.1.4 Lagtexter

IASB:s föreställningsram, *Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter.*

IFRS 3. Rörelseförvärv

IAS 36. Nedskrivningar

IAS 38. Immateriella tillgångar

RR 1:00. Koncernredovisning

8.1.5 Uppsatser

Andersson, Veronica, Ankarcrona, Nils och Ledman, Ida.

Effekter på redovisningen efter införandet av IFRS 3, IAS 36 och IAS 38.

Magisteruppsats/Kandidatuppsats, externredovisning, ht 2005, handledare Strid, Mats.

8.1.6 Vetenskapliga artiklar

Analysts Want More.

CPA Journal, volym 69, utgåva 10, oktober, 1994.

Dr. Hsiang-tsai Chiang.

Analyst's Financial Forecast Accuracy and Information Transparency.

The Journal of American Academy of Business, Cambridge, volym 7, nummer 2, september 2006.

Callahan, Carolyn M. och Smith, Rodney E.

How Transparent Are MD&A Disclosures?

Bank Accounting & Finance, februari-mars, 2005.

Hope, Ole-Kristian.

Disclosure Practices, Enforcement of Accounting Standards, and Analysts' Forecast Accuracy: An International Study.

Journal of Accounting Research, volym 41, utgåva 2, maj, 2003.

8.2 Primärinformation

8.2.1 Telefonintervjuer

Respondent 1, N24, 2006-04-28.

Respondent 2, N24, 2006-05-02.

Respondent 3, Öhman, 2006-05-18.

Respondent 4, Avanza, 2006-05-18.

Respondent 5, ABG Sundal Collier, 2006-05-17.

Respondent 6, Evli Bank, 2006-05-17.

8.2.2 Mailintervjuer

Respondent 3, Öhman, 2006-05-03.

Respondent 4, Avanza, 2006-04-28.

Bilaga 1 – Intervjumall analytiker

Bakgrund: Många koncerner som är noterade på Stockholmsbörsens A-lista har i sina årsredovisningar inte efterlevt kraven på upplysningar angående rörelseförvärv som IFRS 3 förespråkar. Vi är intresserade av om Du i Ditt arbete upplever att de inte tillgodosedda kraven på upplysningar påverkar Dina bedömningar.

1. Använder du notapparaten som underlag för de bedömningar av företag som Du gör i Ditt arbete?

Svarar respondenten nej på ovanstående fråga så avslutar vi intervjun.

2. Med IFRS 3 har som sagt upplysningskraven ökat. Är detta någonting som Du allmänt har nytta av i Ditt arbete? Är det i så fall någon speciell upplysning som har underlättat särskilt?

Svarar respondenten nej på ovanstående fråga så avslutar vi intervjun.

3. Enligt IFRS 3 skall företag som genomfört rörelseförvärv i större utsträckning än tidigare hänföra köpeskillingen till tillgångar i det förvärvade företaget. Tidigare kunde till exempel "varumärken" och "hyreskontrakt" ingå i goodwill. Underlättar denna utveckling de bedömningar som Du gör i Ditt arbete? I så fall hur?
4. Goodwills innehåll skall enligt IFRS 3 specificeras. Är denna specificering användbar och underlättar den Ditt arbete? I så fall hur?

Bilaga 2 – Urval av företag

Den population vi initialt utgick från bestod av koncerner noterade på Stockholmsbörsens A-lista 2006-04-13. Denna population bestod då av 54 bolag.

De koncerner som inte tidigare än den 28 april 2006, trots att vi beställt dem, skickat oss sina årsredovisningar för år 2005 betraktades som bortfall. Detta bortfall bestod av följande 3 bolag: *Höganäs*, *Seco Tools* och *WM-Data*.

Bolag som redovisar enligt andra principer än IFRS föll också bort. *ABB* redovisar enligt US GAAP. *Berman & Beving*, *Elekta* samt *Lindex* redovisar enligt andra principer på grund av brutet räkenskapsår.

3 bolag, *Bure Equity*, *Industrivärden* och *Investor*, innebär bortfall eftersom deras förvärv inte resulterat i att det förvärvande och förvärvade företaget ingår i samma rapporterade enhet. Det vill säga de är investmentbolag. Dessutom hade *Skandia* gjort förvärv som inte ingår i definitionen enligt IFRS 3.

De bolag som uppfyllt de tidigare kriterierna, men inte gjort rörelseförvärv under 2005 föll givetvis också bort. Dessa var 11 stycken. *Astra Zeneca*, *Autoliv*, *Electrolux*, *Hufvudstaden*, *Nobel Biocare*, *Nokia*, *SAS*, *Scribona*, *SSAB*, *Ticket* och *Volvo*.

De koncerner som ur den resterande populationen under år 2005 genomfört rörelseförvärv enligt IFRS 3 är sedan den empiri som uppsatsen till stor del baserats på. Populationen kom alltså att bestå av 32 bolag noterade på Stockholmsbörsens A-lista.